రిజిష్టరు నెం. [illegible] 1289 — [illegible] — రిజిష్టరు [illegible] నెం.

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

[illegible] — జనవరి [illegible] వ తేది [illegible] సోమవారము — [illegible] 3

త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు - దక్కన్

సంపుటము ౧౧ — [illegible] — సంచిక [illegible]

[illegible]

మత శాఖా నివేదిక

([illegible] నుండి [illegible] వరకు)

[illegible]

గోరీల రక్షణము

[illegible]

[illegible]

రెండవ పుట [illegible]

నవి ఈసంఘములకు [ఇదా]స్పత్రికలువచ్చును కొన్ని సంఘములలో కేవలము బిడ్డలకొఱకు ఈసంఘముల కార్యదర్శులు పర్యవేక్షకులు ద్వారా చేయుచుందురు జనులసంఘములుగా నేర్పడి మతవ్యాప్తి కొఱకు విద్యావ్యాప్తి కొఱకు పనిచేయుచుండుట చాలసంతోషప్రదము నా టి ప్రభుత్వమువారుకూడ సహాయము చేయు చుండుటకూడ ప్రశంసార్హము.

ఇతరమతస్థులకూడ ఇట్టి సంఘములుగా నేర్పడి, గ్రామములలో పనిచేసినచో ప్రభుత్వము వారొక్క [illegible] ఆర్థికసహాయ ము. [illegible] కలుగును [illegible] నడుపవలయునని తోచుచున్నది. ఈలోగా ప్రభుత్వమువారు కొందరు హిందూమత ప్రచారకులను [illegible] ఏర్పరచినచో ప్రజలలో [illegible] మహమ్మదీ యులలోకూడ [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible] అను [illegible] సంఘములస్థాపించుటకు నియమించు [illegible] ప్రభుత్వమువారు స్థాపించినచో [illegible] ఆదర్శనీయమైయున్నది.

పాఠశాలలు, గ్రంథాలయములు

[illegible] పాలింపబడుచున్న ఈసం స్థలలో కొన్ని సర్కారీ [illegible] [illegible] ఇట్టి పాఠశాలలు గ్రంథాలయములు [illegible] పాఠశాలలు [illegible] మహామ్మదీయ మతవిద్య [illegible] నేర్పుదురు [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] మతవిద్య నేర్పువారు [illegible] మదరసా [illegible] కొలువు.

(మహమ్మదీయ) యాత్రికులకు సహాయము

పూర్వము ప్రభుత్వమువారికి స్వంతఓడలు ఉండినప్పుడు పేద మహమ్మదీయ యాత్రికుల కు ఓడలలో [illegible] ఉచితముగా ఇచ్చుచుండిరి [illegible] ఓడలు స్వంతముగ ప్రభుత్వమునకు లేకపోయి నను [illegible] పేద యాత్రికులకు [illegible] ఇచ్చుటకు [illegible] [illegible] ఏర్పాటులు చేసి [illegible] ప్రభుత్వ [illegible] ఈక్రిందిగనవు —

సం	సహాయము	ప్రయాణము	
	పొందిన		
	యాత్రికులు		
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	} కార్టీలు
		[illegible]	
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	
[illegible]	[illegible]	రు [illegible]	} కార్టీలు
		[illegible]	
[illegible]	308	రు [illegible]	} [illegible]
		[illegible]	కార్టీలు

[illegible] సంస్కృతమును [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] [illegible] రాయితీ [illegible]

మత కలహములు

మన రాష్ట్రములో మతకలహములు [illegible] [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] ఈ విషయమున రాష్ట్రమంతయు [illegible] [illegible] హిందూముస్లిములలో [illegible] [illegible] రాజా నరసింగరావు [illegible]

ముగింపు

మొత్తముమీద [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] [illegible] ప్రతిసంవత్సరము [illegible]

వసంతపంచమి [illegible]

[illegible]

వ్యాఖ్యానము

[illegible] వసంతపంచమి [illegible] శ్రీమతి [illegible] ఆనంద లక్ష్మీదేవిగారికి [illegible] సరస్వతీ [illegible] శ్రీమతి [illegible] [illegible] శ్రీమతి [illegible] [illegible] శ్రీ [illegible] ఆనందలక్ష్మీదేవిగారి [illegible]

[illegible]

[illegible] శ్రీమతి [illegible] [illegible]

(ప్రతులచ్చుపడుటకు ఆలసించిన [illegible] హిందువుల [illegible])

జిల్లాలో

ఆలసించిన నిరాశ చెందెదరు!

నిజాంరాష్ట్ర పరిపాలనము

ఇక ౧౦౦ ప్రతులుమాత్రమే యున్నవి

౧౦౦ పుటలు — ధర ౨ అణాలే

[illegible]

[illegible]

[illegible]

రాబోవు గ్రంథము

జాగీర్ల పరిపాలనము

[illegible]

చందాదారులకు

తమ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములలో [illegible] తెలుపవలెను [illegible] జవాబు ఇవ్వబడదు తమ [illegible] [illegible] పేర వ్రాయవలెను

ఆంధ్రమహాసభలు

"కుంటముక్కలు"గారికి జవాబు

శ్రీ సంపాదకులు గోలకొండపత్రికా వరవహ్ గారికి—

మీ గోలకొండపత్రిక గత సంపుటము (౮—౧—౩౭)లో "ఆంధ్రమహాసభలు" శీర్షికనుమాని "కుంటముక్కలు" గారు వ్రాసిన ఆంధ్రమహాసభ తీర్మానములను గురించి విమర్శించుచు …

"ఆంధ్రమహాసభ ఇదివరకున్న తైర్దవంగా కొంగ్రెసుయొక్క" … అనుటలోని అర్థమేమి? …

తర్వాత శ్రీరుదటిసభలో కొర్యక్రమం … బాల్యవివాహము …

హాముసగరు ఆంధ్రమహాసభపై ఒకదృష్టి

ఈ మార్చి రెండవ మహాసభలకు ఆంధ్రులందరిని ముఖ్యముగ యువకులను కలవరపెట్టుచున్న ఆంధ్రమహాసభముగిసినది. ఈ సందర్భమున హాదనగరులో జరిగిన యేర్పాట్లను గూర్చిగాని మహాసభలో తీర్మానించబడిన తీర్మానములను గురించిగాని విమర్శించిన అప్రస్తుతము కానేరదు

ఆహ్వానసంఘము వారి యేర్పాటులలో ప్రశంసనీయములైనవి పెండాలునిర్మాణమొకటి, విద్యుద్దీపముల సౌకర్యమొకటి నీటివిషయమువను భోజనవిషయమువను తగినయేర్పాట్లు లేకుండుటవల్ల పరస్థానికులకు బాధయిచ్చిందని తెలిసినది అందులో వర్ణాశ్రమధర్మములను పాటించు సనాతనులకు మరీయెక్కువ శ్రమకలిగినది హైదరాబాదు బ్రాహ్మణహోటళ్ళవారే లేకున్న మహాసభముగియుటకు పూర్వమే చాలమంది వెళ్లిపోవుచుండిరి కొంతమంది పోయిరిగూడా. ప్రతిష్ఠలాపేక్ష చేసెనను హోటల్ వారు చేసినసేవ మెచ్చుకోదగినది

ఆదేమికారణమోగాని యీమహాసభ తెక్కివవారి నాకర్షించలేదు …

(ఆ) మహాసభ వలికాలములో సమావేశపరచుటకంటె …

(ఇ) సభ్యులైనంతలో నీటివసతి పుష్కలముగగల గ్రామాలలోనే …

… కనినిర్ణయించవలసియున్నది …

ఇట్లు,
"కొర్యమ్ముక్కలు"

… భోజనవసతి … సంప్రదాయ భేదములను … సభ్యులకు ప్రత్యేకవంటలు …

(ఈ) ఆధునిక విద్యార్థులకు వాస్తవనిర్మాణ … సంస్కృతపండితులను … శాస్త్రవేత్తలను ఆహ్వానించి …

ఇక తీర్మానముల విషయము

ఈసారి మహాసభలో సాంఘికసమస్యలను చేర మాడు తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి …

మొదటితీర్మానము హరిజనులకు సంబంధించినది. దీనిలోని మొదటిభాగము అస్పృశ్యతను నివారించి … దేవాలయప్రవేశమును కనుమనిచ్చిన మహారాజా ట్రావంకూరుగారిని అభినందించుటయే … వర్ణవ్యవస్థ … శాస్త్రసమ్మతమైన … మహాత్మాగాంధివంటి … రాజా ట్రావంకూరుగారిదగ్గర … ధర్మాత్ములని … ధర్మవిరుద్ధమైన … తీర్మానములోని యీభాగమును సభలోనే ఒకసనాతనసోదరుడు ఖండించెను ఈ ఖండనమునకు జవాబుచెప్పుచు శ్రీప్రతాపరెడ్డి గారు, సనాతనులందరికి ఆదిగురువైన శ్రీశంకరాచార్యులవారుగూడ అస్పృశ్యతను పాటించలేదని … శ్రీశంకరాచార్యులవారి … అస్పృశ్యతను పాటించుచున్నారు …

స్త్రీలకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యములేదనియు, … ధర్మశాస్త్రకారులు స్త్రీల విషయమున అన్యాయమొనర్చినారనియు … శ్రీమాడిరాజు … ధర్మశాస్త్రము … వేదవాక్యములు … హిందూధర్మము …

ఇక మూడవతీర్మానము 'బాల్యవివాహ నిషేధశాసనము చేయుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుట' యై యున్నది దీనిని ప్రతిపాదించినవారు ప్రతాపరెడ్డిగారు వివాహము సాంఘికసమస్యయని వీరివాదము ద్విజత్వమునకు ముఖ్యమైనషోడశ సంస్కారములలో ప్రాముఖ్యత వహించిన వివాహసంస్కారము … మైనదిగాక సాంఘిక మెట్లగునో తోచకున్న

ది వివాహము మతములోను ధర్మార్థకామ మోక్షముల సాధనము కొరకు గాకున్న, పురుషు డెట్టి స్త్రీతోనైనను జీవితము గడుపవచ్చును తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ శ్రీరామకోటేశ్వర రావు గారును వేంకటేశగుప్త గారును స్వపమా ణముగమాట్లాడిరి వీరు, వివాహమొక మతసమస్యయనియు, మతవిషయములందు ప్రభుత్వము వారిజోక్యము మంచిదికాదనియు శాసనము ద్వారా ప్రజలస్వాతంత్ర్య మరిగట్టుటయుక్తము కాదనియు సెలవిచ్చిరి దీనికిజవాబు చెప్పుచు శ్రీ ప్రతాపరెడ్డిగారు "బ్రిటిషు ప్రాంత్యమువ మతవిషయములందెన్నిరో చట్టములుచేయు ౘడినవనియు బాల్యవివాహ నిరోధవిషయమున మొన్న మొన్న నే చట్టము చేయుౘడినదనియు చట్టమువుటకుపూర్వము సనాతనులిట్లే గోలపెట్టినినియు వీరిగోల పాటించ నవసరములేదని యుసెలవిచ్చిరి. తుదకుతీర్మానమేకగ్రీవముగ అంగీకరింప ౘడినది

సనాతన ధర్మాభిమానసోదరులారా! ఆంధ్ర మహాసభయందుచర్చించి తీర్మానించబడిన విషయములు క్లుప్తముగ పైనుదహరింపనైనవి. ఈ తీర్మానములు మతసంబంధమైనవిగాక సాంఘికములని సభవారియుద్దేశమైయున్నది ఇదెంతవరకునిజమో విచారయోచించగలరు ఇటువంటి తీర్మానములవల్లను వీటిప్రచారమువల్లను సనాతనధర్మమునకేమాత్రము హానికలుగునో గమనించి ప్రతీకారమార్గము అన్వేషించకతప్పదు లేకున్న ముందుముందు మనకు చాలముక్కట్లు సంభవించును మాధర్మములు సనాతనములుగదా ఆదికాలమునుండి వచ్చుచున్న మనధర్మముల నెవరేమిచేయగలరని యుపేక్షవహించగూడదు ఎంతటి అల్పమైన వ్యాధియైనను చికిత్సలేకున్న భయంకరరూపముదాల్చును గావ యిప్పుడే మేల్కొనిపనిచేయుట మంచిది ఇతరసంఘములవలె మనము కనీసమొకసంఘమైనను స్థాపించుకొని పనిచేయనియెడల విపత్పరంపరలకుగురియైన వారమగుదుము ప్రస్తుతము మనహైదరాబాదులో స్థాపింపబడిన సనాతనధర్మసంఘము చేయూతనొసగి దానినొకప్రబలతరసంస్థగా చేయుటకు ప్రయత్నించవలెను కొద్దికాలములోనే హైదరాబాదులో జరుగు సనాతనధర్మసభలో అధిక సంఖ్యాకులు పాల్గొని కర్తవ్యనిర్ణయము జేసుకొనిన లాభ ప్రదమగును తరువాత ముందుసంగతులాలోచించవచ్చును

ఇట్లు
సందిగామ దత్తాత్రేయరావు

నందుగొండుల పారిశుద్ధ్య లోపము

భువనగిరి లోకల్ ఫండు కమిటీ శ్రద్ధవహించవలెను

ఇచ్చటిలోకల్ ఫండ్ కమిటీవారు ఇంటిపన్ను దీపపుపన్ను వసూలు చేయుటలోను ఇచ్చేశనిగారి ఇండ్లకలుపుల ఊడబెరికికొనిపోవుటలోను శ్రద్ధకొని వీధులను చక్కగా నూడ్పించుటకును సరియైనదీపాలఏర్పాటు చేయించుటకును ఏమాత్రము శ్రద్ధగొనరు అక్షీసర్కిండ్లు... పెద్ద బజారుసడకులును విశ్వములెందుచూచిన అపరిశుభ్రముగా... సందుగొందులన్నియు పెంటలుగాను చెత్తచెమార్గములో నిండియుండును రాత్రులందు గల్లీలన్నియుచీకటిమయమే ఈసంగతిగమనించుటకు గ్రామస్థులైనవారెవరును కమిటీయందులేరైరి అందరును ప్రభుత్వాధికారులే ఎవరొయొక స్థానికవకీలసాహెబున్నను తమజాగా (ఇస్లాంపురా) మంచిగానే యున్నదను సంతృప్తి వందుచుండిరి కాబోలు! ప్లేగు మొదలగు అంటువ్యాధులు మొట్టమొదలు పెద్దసడకులో పుట్టకున్నను అవిసందుగొందులలోని మురికినుండియే ఉత్పన్నమై గ్రామమువంతటికిని గొప్పవారిఒండ్లాలకుగూడ రొకగ్రాకునని కమిటీసభ్యులు గ్రహింపవలసియున్నది

ఇట్లు
ఒక గ్రామాభిమాని

తెలుగుపండితుని అవసరము

శిద్దిపేట మాధ్యమిక పాఠశాల

౨౬-౩-౪౬ తేదిన విద్యాశాఖ సదర్ మొహతెమీంసాబ్ గారు శిద్దిపేటమార్గముగా కరీంనగరము జిల్లాకువెళ్లి తిరిగిశిద్దిపేటకువచ్చి పాఠశాలనుపరీక్షించిరి అసమయమున విద్యాశాఖ నాజింగారు కరీంనగరమువెళ్లుట తటస్థించినందు యీదారినేవెళ్లిరి హెడ్మాస్టరుగారితో సంప్రదించిరి కాని యితరమాధ్యమిక పాఠశాలలందు కనీసము ఒకఆంధ్రపండితుడో లేక సంస్కృతపండితుతో తప్పక యుండుదు

జోగిపేటస్వామి గ్రంథాలయము

[జోగిపేట]

జోగిపేటనివాసులగు, శ్రీయుత, కులకంటుకెవ్యప్పగారు పదునైదు సంవత్సరములక్రిందట మ తమస్వార్జితధనముసువెచ్చించి, భవనము నిర్మించి "జోగిసాధుస్వామి గ్రంథాలయము"ను ప్రారంభించిరి శ్రీయుత జామినిభూషణ రావు, వట్లూరి నారాయణగార్ల యాధిపత్యమున అభినవముగా నడుచుచున్నది గ్రంథాలయమున సుమారు ౩౦౦ వందల ఆంగ్లగ్రంథములును, ౨౦౦ కిమించిన విద్యాగ్రంథములునుగలవు, నిలయమునకు గోలకొండ యుగవాణి, ప్రజామిత్ర, ఆంధ్రభారతిమున్నగు తెలుగుపత్రికలును రయ్యతు అను ఉర్దుపత్రికయు వచ్చుచున్నది గ్రంథాలయమునకు ప్రతిదినము చదువరులసంఖ్య పదునైదుకుమించియున్నది అన్ని గ్రంథాలయములకు, నరకసహాయములేవట్లే ఈ గ్రంథాలయమునకుగూడా సర్కారుసహాయమేమాత్రము లేదు యికనైన మనసర్కారువారలు శ్రద్ధగైకొనినత్వరలో, అభివృద్ధికిరాగలదని నమ్ముచున్నాను

విలేఖరి

మాయూరిపాఠశాలలకు లేరు ఇద్దరు తెలుగు విద్యాబోధకులు మాత్రముగలరు పైనబేర్కొనిన సదర్ మొహతెమీంగారు తెలుగుభాషబాగుగా నెరిగిన మహాశయులు వారుయిక్కడిపరిస్థితులు మొన్న మొన్ననే గ్రహించియుందురు విద్యావిషయముకావున తప్పక శ్రద్ధగలిగించుకొని తగుఏర్పాటుచేయగలరనిమనవిచేయుచున్నారము

(ఒక విలేఖరి)

ఒకబీద కుటుంబము

[illegible]

భువనగిరి గ్రామమునందొక బీద బ్రాహ్మణ ... అకలను ఈ కుటుంబముయొక్క ప్రభుత్వము... సంవత్సరములు అయినవి. ... ఈ కుటుంబము... తెలియదు

గతశుక్రవారము ఇదే గ్రామమందలి ... దర్శించుచుండగా ... బాలింతరాలు... యూ కుటుంబముయొక్క అవస్థ... తమస్వార్థమునకై ... లేరు ... కుమారు ఒకనాదిని ... రూపాయలు ... ప్రయోజనములేక ... డాక్టరుగారి దగ్గరకువెళ్లి, వమస్కారములుచేసి అవుసంగతి చెప్పగా "తగినజబ్బులేదు" ... ఉరకలెత్తెను ... డాక్టరుగారు అంగీకరించలేదు,

అవురియొక్క ఆయాసము చూచి భరించలేక ధైర్యముచేసి ఇండ్లలోనుండే కొందరు, మూర్ఖులనోళ్లు మూయను ఏదోచేసిరి ... కొంతసేపటికి ... డాక్టరుగారిదగ్గరికిపోయి, "మీరు ... జూడనుతీసికొని వెళ్లవలసినదే ... వచ్చిమాడకపోయిరి తుదకు తెలిసినంతవరకు జాగ్రత్తపడుచుతాను... లిసిన చిటుకోలు చేసిరి

తెలంగాణా వార్తలు

మాఫీలనుగూర్చి ప్రభువుగారిఫర్మాను

మశ్లాలకు వర్తింపజేయుటకై రైతులు మళ్ళీద్వార్లమాడుచుండుట

[విలేఖరి]

గొల్లపల్లి ౩-౪-౧౯౩౭ —

ఈగ్రామము శ్రీమాన్ మహారాజ బహద్దరు గారి మక్తాలో చేరినది ఈసంవత్సరము మెట్టభూములు బొత్తిగాఫలించలేదు. ఇచ్చట ఇనుమంత ౨౦౦౦ రూప్యముల మెట్టభూములకిస్తు చెల్లించవలసియున్నది ఇక్కడ ధాన్యము వరదలవల్లపండించి వర్షములకయి చ్చి దానిదెబ్బవలన భూమిశిస్తు చెల్లించిసా హుకార్లకు బాకీలుగూడ చేర్చించి రైతులుగూడ జీవించుచుండిరి ఈసంవత్సరము రైతులభోజనానికి సరిపడుధాన్యము ఫలించలేదు ఇటీసందర్భములో సాహుకార్లకు కాగాదాలే కాకుండా ఖర్చుస్తాలు చేయుచుండిరి అటుగూడ సుమారు ౨౦౦౦ రూపాయలు వీటివలన శేష్యమైయున్నది ప్రతియెకరమునకు ౧౬ మంచముల ధాన్యము విత్తనమువేసిన ప్రతియెకరమునకు ౫౦ రూప్యములు కల్పపట్టును ప్రతియెకరమునకు ౧౫-౨౫-౦ భూమిశిస్తుకలుగు యెన్నియో ఇతర్చుర్చులుండును, ఇట్టిభూములు మంచిగాఫలించినపుడు ౨౦పుట్లు ప్రతియెకరమునకు ఫలించును ఈసంవత్సర వరికల్పుఅయినవిమ్మట పొట్టకువచ్చునప్పుడు మురికిరోగమున్నూ బూడిదరోగమున్నూ, దుంపరోగమున్నూ తగులుట వలన ఒకపంట రేకున సంపూర్తిగఫలించలేదు తలఫ్రమాలోదరఖాస్తులంపుకొనిరి దాని పైగిరదావరుస్నూ, తహశీలుదారుగారున్నూ దొరగారు వచ్చి ప్రతినెంబరు కోయించి చూచి మొత్తం పెంటనిడిగ్రతలు పరిశీలించిరి ప్రతిఎకరమునకు ౫౦ తూముల విలువైన మాఫీయివ్వకూడదట ఇంతవరకు యేదేమో సెంబర్లు మాఫీయిచ్చినారో తెలుపలేదు చేతులమాత్రము కోసుకొమ్మని అనుజ్ఞ ఇచ్చినారు మెుత్తము మెంబర్లకుభూమి ౪౦ పుట్లధాన్యంగూడ రాలేదు ఈగ్రామమునకు రెండుమైళ్లదూరమున నొకపెద్దచెర్వున్నది సంపూర్తిగ నిండియున్నది. పేదవారు కొరకు దుక్కులు చేయుచున్నారు. కొందరు వ్యవసాయమునకు పానకొలము త్రవ్వించినదన్న నేపవిత్తవాలకు పరిపోవుటలేదు ప్రభువ నిజాం ప్రభువరేణ్యులు నష్టాలకు పాలములకు రూపాయి ౧కి ౨ అ లావాస్తున మాఫీప్రసాదించినారు తత్సంబంధమైన ఫర్మాను గారికి విచారణ జరుగుచున్నది మాశ్రకొరకు మాఫీయివ్వగలందులకై ప్రభువారికి వినయవిధేయతలతో విన్నవించుచున్నాము.

భూమినుండిధ్వని

భారతనామసంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౩ బుధవారం సరియగు ౨౪-౩-౧౯౩౭ ఉ॥ రాత్రి సుమారు ౧ా గంటలవేళ పెద్దకొండలవిరిగి పొర్లినటుగా భూమ్యాకాశము దిగులొందునట్లు పెద్దచప్పుడుతో భూమి తలక్రిందుగా కదలినట్లులాయెను అట్టిధ్వనికొరగానే జనులెల్లరుగుడిగూడిజన నష్టమగు సేమావుగ పలుమారుచెప్పుచుండిరి

శ్రీ విరలాంధ్ర పరిసోలయస్థాపన

[విలేఖరి]

బీబినగర్ ౭-౧-౧౯౩౭ —

మార్గశిర ॥౧౦ బుధవారమువగలు ౨ గంటలకు బీబినగర గ్రామములో పఠనాలయము స్థాపించి స్థాపించినజనములందు ౨౦ మందియు సభ్యులుపొంగినిరి సరస్వతీపూజ తర్వాత శ్రీయుత బిరల్ రావుపంతులుగారు క్లుప్తముగ ముప్రసంగించుచు పఠనాలయము వృద్ధిచేసుకోవలెనని ఇప్పటికన్న ఎక్కువపత్రికలు తెప్పించి తెప్పించిపత్రికలుచదివి తెలియనివారికి చదివి వినిపవలయుననిరి శ్రీయుత పొద్దుటూరిలింగయ్యగుప్త గారు పఠనాలయమును దినదినమువృద్ధిబొందించుచు దీనిచేనొక చిన్నగ్రంథాలయముగ మార్పవలయుననిచెప్పిరి పఠనాలయమునకు విశ్వబ్రహ్మణులో జి నాగభూషణంగారిని కోశ్యాధ్యక్షగ యెన్నుకొనిరి గుర్తనినారాయణగారు ఆలయము పుచితముగనొసంగిరి బ్రాహ్మణవెంకటరామయ్య పంతులుగారు యుగవాణిపత్రిక నిచ్చెదనని వాగ్దానము చేసిరి

౧ గోలకొండ [పొద్దుటూరి లింగయ్యగుప్త]
౨ ఆంధ్రప్రకార [పొద్దుటూరి చిన్నయ్యగుప్త]
౩ భారతీయ వైశ్య [పొద్దుటూరి మొలయ్యగుప్త]
౪ కృష్ణాపత్రిక [గార్లపాటి నారాయణగుప్త]
౫ ప్రజామిత్ర [అవుసుల నాగభూషణం]

ఈపత్రికలు వీరలకు యిదివరకే వొచ్చుచున్నందున పత్రికలు తమకురాగానే పఠనాలయమునకుపంపుదుమని వాగ్దానము చేసియున్నారు

౧౨ ఏండ్లవిద్యార్థి మాంసముతిననని ప్రతిజ్ఞచేయుట

[విలేఖరి]

మహాదేవపురము ౬-౪-౩౭ —

గతదినవారము పదిహేనుమందివిద్యార్థులు మరియు అయినగును యువకులు పుత్తుంరాక పుర్ప్రసాదరావుగారిఆధ్యక్షతక్రింద సాధనసభ కొనిరి అందులో ౧౨సంవత్సరముల వయస్సుగలబాలుడు వాలిరెడ్డినృద్రయ్య అను తడు జీవహింసచేయుకూడదు ఇకనేను యిప్పటినుండి మాంసముతినను మీరుకూడ అవకాశమున్నయెడల తినకుండవుండు ప్రయత్నము చేయుడని చెప్పెను తర్వాత అధ్యక్షుని ఉపన్యాసముతో సభముగిసెను తర్వాతవారము సభలో ఆరోగ్యమునుగురించి ఉపన్యాసములు చేసికొనిరి

గోకర్ణమహారాజుకాలపు శిలాశాసనము లభించుట

[విలేఖరి]

ఖిలా గణపురం ౨-౪ ౩౭ ఫ.

శిలాశాసనము

ఈగ్రామము మహబూబునగరము తాలూకాలో చేరినది ఇదిఒక పెద్దకొండ సామకు వియుండుటేగాక యించుమించుగా కొండలచే చుట్టబడియున్నది కొండయొక్క ఎత్తు ఇంచుమించుగా వేయి అడుగులని అంచనావేయబడియున్నది ఈకొండకు దక్షిణభాగమున రామలింగస్వామి దేవాలయమున్నది

ఈదేవాలయముయెదుట నొక శిలాశాసనమున్నది యిటీవల ప్రభుత్వ శిలాశాసనసంబంధముగువారు నిచటికేతెంచి శాసనముయొక్క ఫోటోతీసికొనిపోయి పూర్వకాలమున కాకతీయ గోకర్ణమహారాజు ఈస్థలము ఏలినట్టుగను నేటికి ౭౭౪ సంవత్సరముల క్రిందట ఈదేవాలయము నిర్మింపజేసిరనియు ఈగ్రామాధికారులకు తెలిసినట్లు తెలియుచున్నది

ధర్మశాల

ఇటీవల ౧౩౪౬ ఫసలిలో జనాబు బాల్ కిషన్ దుర్వాంతాలుక్దారుగారియిచ్చటికేతెంచినపుడు దేవాలయముయొక్క పరిస్థితులు కనుగొని శిథిలభాగమును మరమ్మతు చేయుటకును చుట్టు ధర్మశాలలు నిర్మింపచేయుటకునుతలచి ప్రతిసంవత్సరము ప్రభుత్వమునుండి నియమాలసమయమున వచ్చుఆదాయమునూ ౨౩౨-౧౦-౬తో చందాపోయము సకలింజోసేరుపూడికనుతీసి దేవాలయము కుడిప్రక్కనధర్మశాలయు దేవాలయముయెదుటనున్న ఖాళీస్థలమునందు నూతనముగా చిన్న గోపురము కట్టించుచు ఈదేవాలయమును ప్రత్యేకమైన విధముగా ఇంతవరకు యెవరు నెరుగని విధమున కట్టింపుటకు నుజ్ఞనిచ్చినారు. ఇంకను అనేకముగా వీటిలో కొన్ని పనులు ఇంకను ముగియుచున్నవి. మరియు కొన్ని కారణములచేత సం॥ ౦ లమండి ప్రభుత్వమువారు ఇవ్వవలసినది ఇవ్వనట్లు గనుపట్టలేదు

ఈదేవాలయముయొక్క ఆధీనమందు ౧౫ ఎకరముల ౪ గుంటలు ఖుష్కీభూమి ౧౩ ఎకరముల ౪ గుంటలు తరీభూమి దేవునిపేర పట్టాయున్నది ఇట్టిభూమిపై సంవత్సరమునకు దూ ౪౫ ఆదాయము వచ్చును ఇట్టిభూమిసంబంధమైన ఆదాయవ్యయముల లెక్క యిచ్చటి జోస్తిగస్య సభాపతి రంగయ్యపట్వారిగారిదగ్గర యుండును ప్రతిసంవత్సరము ఫాల్గుణశుద్ధ ౧౫ లకు ఉత్సవము జరుగును ఉత్సవకాలమందు భూసంబంధమైన ఆదాయము వ్యయపరచెదరు

ఈదేవాలయమందలి లింగముపై ఎన్నికడవల నీళ్లు పోసినను ఒక నీటిచుక్కయైన జారక లింగమేర్పడినస్థలమునందే అదృశ్యమైపోవును నీరేమగునో యెవ్వరికి తెలియదు పోవునో తెలిసినవారెవరును ఈగ్రామముననేగాని చుట్టుగ్రామములలోగాని లేరు

౮౦ఏండ్ల శివమతస్థుడైన గంటల శివదాసయ్యగారు అను ఒకపెద్దమనుష్యుడు ఈగ్రామమునకువచ్చి సుమారు ఒకసంవత్సరము నీటిపర్యంతము సదరుదేవాలయములోనే నివసించుచున్నారు వచ్చినప్పటినుండి సుమారు ౧౫ దినములు భిక్షచేయుచు గ్రామమునకేగిరి తర్వాత వారము రోజులనుండి సత్యాగ్రహముగా బియ్యమును కొంత దక్షిణరూపముగా ద్రవ్యమును ఇప్పటివరకు నాలుగు ఆయిమవళ్లుల బియ్యము ౩౦ లను ప్రోగుచేసియున్నారు. శివరాత్రివరకు భిక్షపూర్తిచేసి సప్తాహము అగ్నిగుండప్రవేశము జరుపదలచియున్నారు

యాదగిరి దేవాలయ నివేదిక

[విశేషం]

30 బహమన్ 1346 ఫ. శుక్రవారము నాడు యాదగిరి గుట్టపైన సమావేశమైన ఉత్సవసభలో శ్రీయుత కృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారిచే [కమిటీపక్షమున] చదువబడిన నివేదిక యొక్క సారాంశము —

ఈ దేవాలయముయొక్క పాలనము అంత సవ్యముగా నుండినందున వ్యక్తి చేతులలోనుండి ప్రభుత్వమువారివలన తొలగింపబడి అయిదుగురు సభ్యులుగల యొక కమిటీకి రాష్ట్ర 1343 ఫ నాడు అప్పగింపబడినది అప్పటినుండి గడచిన రెండు సంవత్సరముల కాలములో కలిగిన అభివృద్ధి ప్రజలకు తెలియుటకై ఈ క్రింది నివేదిక చదువబడుచున్నది

వ్యక్తిపాలనము

హిందూ మతసంస్థలు అతిప్రాచీన కాలము నుండియు సంఘపాలనము క్రింద నుండుచువచ్చినవి మొగలు ప్రభువుల కాలమునను తరువాత దక్షిణహిందూస్థానములో మొదటనుండుటు పాహిరాజాల పాలనక్రిందను ఎప్పటి అసఫ్ జాహి ప్రభువులవలనను మతసంస్థలు దేవాలయములు మఠములు మున్నగునవి ప్రభుత్వముయొక్క ఆదరణమును పొందుచు ఇనాములు జాగిరులు మఖ్తాలు, నగదు మొత్తములకై హిందూమత సాంప్రదాయముల ప్రకారము ఆయా సంస్థల నిర్వహణకు సాగింపబడినవి మ ఘ వ నవ ప్రభువుగారి కాలమునకూడ, అవి నిలిపియుంచబడినవి నేటికిని మన ప్రభుత్వమువారి దృష్టి ఇటువంటి సంస్థలు వ్యక్తి పాలనమునందుంచక కమిటీపాలనము క్రింద నుంచుటయే మంచిదని నిర్ణయింపబడినది అపద్ధతినిబట్టియే ఈ దేవాలయము దుష్పరిపాలనపాలు గాకుండ రాజేంద్ర క్రింద [1] సేటురాముల్గయాలు కొలూరాము [2] కిష్టయ్య [3] కొండలరావు [4] నారసింహారెడ్డి [5] సీతారామయ్యగార్ల అధీనములో నుంచబడినది ఇప్పుడు అంతరించిన వ్యక్తి పాలనము నవాబు సాలార్ జంగు బహాదరు గారు ప్రధానమంత్రిగా నున్న కాలమున జయరావుగారను అధికారియొక్క సాత్విక దృష్టి ప్రభావమున నేర్పడినదని తోచుచున్నది

కమిటీపాలనము

కమిటీ పాలన క్రింద వచ్చినప్పుడు వారికి అప్పగింపబడిన నగదు 1920 బంగారము 1 — 2 తులములు. సుమారు 1200 తులముల వెండిసామానులు తరువాతి జరిగిన సంస్కరణములు —

[1] మొక్కుబళ్లవారికి వారు చేయు భోగములు మొదలగువానిపైన అంతకుముందు తీసికొనబడుచుండిన పన్నులు చాల హెచ్చుగా నుండెను అవిసగముకంటె మించి తగ్గింపబడినవి ప్రకటనలు అన్నిచోట్ల అంటింపబడినవి యాత్రికులకు రేట్లు తెలియునట్లు ఇట్లు తగ్గింపబడినను దేవాలయముయొక్క ఆదాయము రెండంతలు అయినది

[2] ధర్మశాలలలో వచ్చియుండు వ్యాధిగ్రస్తులగువారిని అకస్మికముగా వానిలోనుండి వెడలగొట్టుటయు ద్రవ్యము దుగుటయు జరుగుచుండెడి అపద్ధతి తొలగిపోయి అట్టివారు నెమ్మదిగా స్వామిసాన్నిధ్యమునందు దుమత మనోవాంఛలనొందుచు నెమ్మదిగా నిశ్చింతగా నుండుచున్నారు

[3] గుట్టపైన పూర్వము పరిశుభ్రతలోపించియుండెను అదియిప్పుడు బాగుగా ఏర్పరుపబడియున్నది పాయఖానాలు తగినన్ని కట్టింపబడినవి ప్రత్యేకముగా నొక పాకీవాడు నియోగింపబడియున్నాడు

[4] ఈ రెండు సంవత్సరముల కాలములో 2 ఆభరణముల బంగారపు సొమ్ములు సుమారు 1200 తులముల వెండిసామాను అధికమైనది

[5] గుట్టక్రిందినుండి పైకివచ్చుటకు రోగుల కుపయోగకరముగా నుండునట్లు రోడ్డు కట్టింపబడినది దీనికి [illegible] ఈ మార్గమునకు [illegible] తెరచి సంతోషమును ప్రకటించిరి. దేవాలయముయొక్క కమిటీని శ్లాఘించియున్నారు. కమిటీ యిందునున్న అన్ని దేవాలయములలో నిది బాగున్నదని అభివ్యక్తీకరించియుండిరి

కావలసిన పనులు

కమిటీవారు ఇంకను సంకల్పించిన కార్యక్రమములు ఎన్నియో కలవు విద్యుద్దీపములు పెట్టించవలయునని యున్నది దానివలన ఈ దేవస్థానమునకు శోభ హెచ్చుకాగలదు నిజాం రాష్ట్రములోని తెలగుజిల్లాలలో పెద్దదగు ఈ దేవస్థానము భక్తులకు అనుకూలమైనదిగను చూపరులకు ఆకర్షకముగను ఉండగలదు దీనినిర్వహణలో నిర్వహించు నవకాశములభించుగాక!

సంస్కృత పాఠశాల

ఇట్టి సంస్థయొకటి ఉండుట కిదితగిన ప్రదేశమని ఆలోచింపబడినది దేవాలయముల ఆదాయములవలననే ఇట్టి పాఠశాలలు ఈ కాలమున నిర్వహింపబడవలయును మార్గాంతరము లేదు కనుక ఈ విషయము ఆలోచనలో నున్నది

గ్రంథాలయము, పఠనాలయము

ఈ దేవాలయమునకు స్వామి దర్శనార్థమై ఉత్సవసమయమున నేకాక సంవత్సరము పొడుగునను యాత్రికులరోగులు వారి వెంటనుండు వారును వచ్చుచునేయుందురు ఇట్టివారి విజ్ఞానాభివృద్ధి కొరకును పశ్చాత్తాపమనకును సంస్కృతాంధ్ర భాషలయందు మంచి గ్రంథములను చూప వారదిన పత్రికలను ఉండుట అవసరము దేవాలయములు విజ్ఞానవ్యాపక కేంద్రములైయుండుట మనదేశపు పురాతన సంప్రదాయము కనుక ఈ విషయముకూడ ఆలోచనలో నున్నది

గతవత్సరము

గతవత్సరపు ఉత్సవసందర్భమున నే చెప్పిన సంస్కృత పాఠశాల గ్రంథాలయముల స్థాపన విషయము సంకల్పింపబడినది ఇదిఇంకను కార్యరూపమునకురాలేదు కనుక సాధ్యమైనంత త్వరలో నివిజరుగవలయునని ఆశయము దేవాలయమునకు శాశ్వతముగు ఆదాయమార్గము ఏర్పరుపవలయునని ఉద్దేశ్యముకలదు

కృతజ్ఞత

కమిటీకి సహాయపడిన నగరవాసులగుపండిత అంబదాసరావు బాలాప్రసాదు కేశవరావు మొదలగు పలువురు సత్పురుషులకును గోలకొండ రైయ్యతు పత్రికాధిపతులకును కృతజ్ఞతా వందనములు

దేశభక్త ధర్మవీర వామననాయకుగారు

వీరిమరణమువలన నిజాం రాష్ట్రములోని హిందూ ప్రజలకును హిందూ సంస్థలకును ప్రజాహిత కార్యములకును తీరరానినష్టము కలిగినది కమిటీ ఏర్పడుటకును మొక్కుబళ్లపన్నులు తగ్గుటకును కృషిచేసినవారిలో నాయకుగారు అగ్రగణ్యులైయుండిరి వారియాత్మకు శ్రీలక్ష్మీనృసింహస్వామి శాంతినిచ్చుగాక! వారికుటుంబమునకు దుఃఖోపశమనమును కలిగించుగాకయని ప్రార్థించుచు ఈ నివేదిక ముగించబడినది

అల్లాదుర్గం ఇన్స్పెక్టరు కార్యదర్శితో మాట్లాడుట

సభ్యులు భయపడి గ్రంథాలయమునకే పోవుటమానుట

(స్వ. వి)

కంకరంపేట: 1-4-46 —

ఈ 25-4-46 తేది మూడుగంటలకు నాకనము గానే తెంచినజనాబ్ ఇన్స్పెక్టరుసాహెబు (ఠేషన్ అల్లాదుర్గము) గారు మా గ్రంథనిలయము వీపమునకే తెంచి కార్యదర్శిగారిని పిలిపించి కొన్నిప్రశ్నలవడిగిరి వెంటనే తగినసమాధానములనప్పుడే కార్యదర్శిగారొసగిరి తెరిగిననిలము నా నిగ్రానిలో నున్నదిగాన నెట్లునడుపించెదరోయాచెదగారయని నడుపుచుండెదరని మాసభ్యులకీవిషయము తెలియగనే యుండెదరు కోయని భయగ్రస్తులై గ్రంథనిలయమునకురా సంకోచించుచు న్నవారలు

[illegible]

ఈ ప్రాంతమున 1346 [illegible] కార్యదర్శి పనులుపూరియైన దనలు [illegible] ప్రభువుగారు [illegible] ఏర్పాటు చేసిన విధానమునకు [illegible] యని నమ్మవలసికాదు. ఇట్టి [illegible] గ్రామముల పట్వారీలు [illegible] (రక్షకారకమంచిన) [illegible] పద్యము చేసినటుల [illegible] నిటుగాలోప్పని [illegible] సభ్యము చేసిన [illegible] ఎదుగురుదగాక!

మ ఘ వ నైజాం స్టేటు రైల్వే

నోటీసు

ఫాస్టుప్యాసింజర్ సర్వీసు హైదరాబాదు యం. జి నుండి నిజామాబాదుకు

రైలు, బస్సులను రెంటిని సమాగమైనవీలున నడుపుటకు హైదరాబాదు యం జి నుండి నిజామాబాదుకు తొందరగ వెళ్ళు ఒక ప్యాసింజరుబండి 15-వ జనవరి 1937 శుక్రవారమునుండి, యీక్రింది కాలములో, మార్చి 1937 ఆఖరు వరకు పరీక్షకొరకు నడుపబడును

30 డౌన్		గం ని	29 అప్		గం.ని.
హైదరాబాదు యం జి	పోక	15 55	నిజామాబాద్	పోక	6-46
శికిందరాబాదు	రాక	16-17	డిచ్‌పల్లి	,,	7-06
	పోక	16 29	కామారెడ్డి	,,	8-04
ఆల్వాల్	,,	16-50	అక్కన్నపేట	,,	8-47
బొలారం	,,	16 59	మిర్జాపల్లి	,,	9-02
గౌడవెల్లి	,,	17-15	వడ్యారం	,,	9-20
మేడిచల్	,,	17-23	మాసాయిపేట	,,	9-48
మనోహరాబాదు	,,	17 48	మనోహరాబాద్	,,	10-05
బ్రాహ్మణపల్లి	,,	18 08	మేడ్చల్	,,	10-24
మాసాయిపేట	,,	18 12	బొలారం	,,	10-50
వడ్యారం	,,	18 28	ఆల్వాల్	,,	10-58
మిర్జాపల్లి	,,	18 20	శికింద్రాబాద్	రాక	11-12
అక్కన్నపేట	,,	19 04		పోక	11-28
కామారెడ్డి	,,	19-38	హైదరాబాదుయం జి.	రాక	11-40
డిచ్‌పల్లి	,,	20-32			
నిజామాబాదు	రాక	20-48			

యీబండ్లు పైనచూపిన స్టేషనులలో మాత్రమే ఆగును.

చీఫ్ ట్రాన్స్పోర్టేషన్ సూపరింటెండెంటు ఆఫీసు
శికింద్రాబాదు దక్కన్
9 జనవరి 1937,
[T T 89/36]

అఫీషి. చీఫ్ ట్రాన్స్పోర్టేషన్
సూపరింటెండెంటు

భూకంప సూచన

మెదకు ఇస్లాందారు ర —

సిద్దిపేట మరియు పరిసర గ్రామములయందు 1346 ఫ సలి బహమన్ 21 వ తేదిన ప్రసమయమున రెండు నిమిషాలు భూమిలోను ధ్వనివినబడెను కదలించినటుల లేదు ప్రజలంభయపడుచున్నారు

[illegible]

[illegible]

హైదరాబాదు, ఇస్ఫందారు ౧౬— నిన్న సాయంత్రము బేగంపేటనుండి వచ్చు ఎక్స్‌ప్రెస్సు సికింద్రాబాదునకు వచ్చుచుండెను. [illegible] హైదరాబాదు [illegible] సికింద్రాబాదునకు ౩౦ మైళ్ళదూరము [illegible] కొట్టుకొనగా మోటారు [illegible] వెంటనే మరణించిరి. [illegible] సికింద్రాబాదునకు చేర్చుచుండగా దారిలో ఒకరు మరణించిరి. [illegible] గాయపడిన వారిని [illegible] బంధువులు [illegible] మోటారునకు [illegible] పోలీసు సూపరింటెండెంటు మిస్టర్ [illegible] విచారణ ప్రారంభించినారు.

హాలీకల్దారు మార్కెట్టు

౧౩౪౬ ఫసలి ఇస్ఫందారు ౧౬ తేది

	క్రయం	విక్రయం
కల్దారు నూటికి	౧౧౫—౧౦—౦	౧౧౫—౧౧—౬
[illegible]	౧—౭—౦	౪౧ ౧—౨—౦
వెండి	౦—౯—౦	౦—౧౦—౦

జాగీరులలో రెండు అణాలు మాఫీ

ఇటీవల [illegible] నిజాం ప్రభువు గారి ఫర్మాను ననుసరించి సర్వస్థానము మహారాజ్ హైదరాబాదు [illegible] జాగీరులలోను, నవాబు [illegible] జంగు బహద్దరు గారి మొత్తము జాగీరు గ్రామము లలోను ౧౩౪౬ ఫసలి బకాయిలో రూపాయి ౧కి ౦—౨—౦లు మాఫీ ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది

సర్కారువారి చిన్న బస్సులకు కారణము

రైల్వేశాఖవారి ప్రకటన

"సర్కారు బస్సులగురించి పత్రికలలో వార్తలు కొన్ని ప్రకటింపబడినవి, మరికొన్ని పవరణల నూచించుచు మరికొన్ని వృద్ధిచేయవలయునని ప్రకటించినవి అట్టి వార్తలలో ముఖ్యమైన విచిన్న బస్సులగురించి ఈ చిన్న బస్సులు కొన్ని బోల్తపడుట [illegible] దీనికి కారణము తెల్పుచున్నాము —ఈబస్సులు రోడ్డు కొనటువంటి బాటలపై ౧౯ మంది ప్రయాణీకులతో తిరుగుచుండును అట్టి బాటలపై మోటారు మోటారులో విశాలమగు ప్రయాణీకుల బరువు ౩½ టన్నులకు మించియుండకూడదని ప్రభుత్వాశాసనముండియుండుటచే శాసనము ననుసరించి ప్రయాణీకులకు [illegible] కష్టము కలుగకుండ ఈ బస్సులను వినియోగించడమైనది ౧౯ మంది ప్రయాణీకులు కూర్చొను మోటారు [illegible] పరిశీలించియున్నాము చాలాకాలము పరిశీలనలో వ్యయము చేసియున్నాము ఇకమీదట మంచిమార్గములో తెప్పించుటకు ముఖ్యోద్దేశము కలిగియున్నాము

ప్రజలనుండి వచ్చు ఫిర్యాదులు మొదలగు వాని విచారించుటకై రోడ్డు ట్రాన్సుపోర్టు సూపరింటెండెంటు గారి కార్యాలయములో నొక శాఖ నియమించియున్నాము. ఈదిగువవానికొరకు యోగ్యమైన అభిప్రాయము లవసరము [౧] బస్సులవేళ [౨] వలయుమరికొన్ని అవసరములు [౩] అన్నివిధములగు ఫిర్యాదులు మొత్తం ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు కాచీగూడ (హైదరాబాదు) లోగల రోడ్డు ట్రాన్సుపోర్టు

విజ్ఞప్తి

బాలికలకున్నత పాఠశాలామందిరము నిర్మాణమునకై ౧౨౬౫ [illegible] రాయణగూడ [illegible] యొక స్థలమును తీసికొని [illegible] పేర రిజిస్ట్రీ చేయించుకొనబడినది. ఈస్థలమునందు ఇటీవలనే విఖ్యాతదానశీలురగు రాజా పన్నాలాలు పిత్తీలాలు గారు శంకుస్థాపన కార్యమునుగూడ సలిపియున్నారు. సమాజమునకున్న యితర స్థలములనుగూడ తీసికొను ప్రయత్నాలు జరుగుచున్నవి

పాఠశాలావసరములకు [illegible] స్త్రీలయభ్యు[illegible] కేంద్రస్థానముగను [illegible] సిద్ధము చేయబడుచున్నవి. మందిర నిర్మాణకార్యము త్వరలో నారంభింపబడనున్నది. ఈకార్యమునగదు సహాయమొనర్చుటకై ప్రత్యేక విరాళముల [illegible] వాగ్దానమొనర్చి చెల్లించినవారలు [illegible] సమాజమునకు సహాయమొనర్చినవారలును తదితరులును త్వరలో విరాళము నిప్పించి యీకార్యమున జేయూత నొసంగ ప్రార్థన

౨౧—౧ 37 ఇట్లు విన్నవించువిధేయులు

బూర్గుల రామకృష్ణారావు

బి ఏ, ఎల్‌ఎల్ బి

మాడపాటి హనుమంతరావు

కార్యదర్శులు

రాకపోకలు

అర్థికశాఖమంత్రి రాజ్యాంగవిషయ సంఘ సభ్యుడునగు రైటు ఆనరబుల్ నవాబు సర్ హైదరు నవాజ్‌జంగు బహద్దరు మరియు మిస్టర్ టి జె టాస్కరుగారు బొంబాయి గోసమావేశము గు సంస్థానముల ప్రతినిధులు [illegible] ౧౧వ ఇస్ఫందారు ౧౩౪౬ ఫ సాయంత్రము బొంబాయికి వెళ్లిరి. వీరివెంట మౌల్వీ మిర్జా అలీ యార్ ఖాన్ గారుగూడ వెళ్లియున్నారు

మాయింటికెందు కొంత్రలముల [illegible] ర్య" శాఖ మరియు "ఫిర్యాదు" శాఖ [illegible] మీకువచ్చు లేఖలన్నియు శ్రద్ధతో పరిశీలింతుము"

హైద్రాబాదులో ప్లేగుగల వీధులు

ఈదిగు గల వీధులు ప్లేగుగలవిగా [illegible] బడినవి —

౧ షైరూన్‌ఖాన్ దర్వాజ ౨ అందరూన్ లాల్‌దర్వాజ ౩ [illegible] నగరము ౪ దా[illegible] ౫ లోయక్ ధూల్‌పేట ౬ సుల్తాన్ [illegible] భోయిగూడెం ౭ [illegible] ౮ [illegible] లంగరుహౌసు, ౯ బేగంబజారు [illegible] వాడ ౧౦ పాలీబండ ౧౧ [illegible] ౧౨ నంపీరుగంజ్ ౧౩ షకరుగంజ్ ౧౪ [illegible] పురపూర్ పేట ౧౫ అందరూన్ గోలిపుర ౧౬ అందరూన్ దూదుబౌలీ ౧౭ [illegible] ౧౮ అందరూన్ యాఖుత్‌పుర ౧౯ రాజదాన్ ఖాన్‌పేట ౨౦ మక్కా మ[illegible] ౨౧ హరిబౌలి ౨౨ [illegible] బజారు [illegible] క్రొత్తబజారు గుడ్‌[illegible] ౨౪ ఇమామియా [illegible] సీతారాముపేట ౨౬ అందరి [illegible] ౨౭ మొగల్‌పూర్ ౨౮ [illegible] ౨౯ మహబూబు మెహంది ౩౦ [illegible] ౩౧ శంకరుబజారు ౩౨ బీబీబజారు [illegible] కోకాదూదుబౌలీ

ప్లేగు

ఆయా తేదుల అర్థరాత్రివరకు ప్లేగు [illegible] వారలు యొక్కయు మరణించిన [illegible] ర్యయు సంఖ్యలిట్లున్నవి. ౬—౪—[illegible] ప్లేగు తగిలినవారు ౨ రు చచ్చినవారు [illegible] ౭—౪—౪౬ ఫ తగిలినవారు [illegible] ము ౮—౪—౪౬ ఫ తగిలినవారు [illegible] ౯—౪—౪౬ ఫ తగిలినవారు [illegible] ౧౦—౪—౪౬ ఫ తగిలినవారు [illegible] ౧౧—౪—౪౬ ఫ తగిలినవారు [illegible] చివవారు ఇంతవరకు [illegible] మరణము

[ప్లేగుశాఖ]

గోలకొండపత్రిక

ధాతనామ సం॥ మార్గశిర శు॥ ౯

సోమవారము

పాదునగరము ఆంధ్ర మహాసభ

...జరిగిన మనఆంధ్రమహా... టిని వరుసగా ఒకసారి స్మృతి ...ములో తిలకించి ఈసంవత్సరము ...గరిమందు జరిగిన మహాసభను ...పోల్చిచూచిన, ఈనాటిమహాస తమహాసభలపై మరియొకయడుగు ...కు వేసినదనవచ్చును ...శైశవదశ ...మాటలువచ్చుటకు పూర్వమొకటి ...ముదలుకొని ఒకటియనిరెండుఅంతర ...ంచినట్లైన మనఆంధ్రోద్యమ ...రిసిల్లలో ప్రారంభమైన రెండ వఅంతరము ఎట్టిఅరిష్టముచేగాని బాధితముగాక నిరంతరాయముగాసాగుచున్నదని పాదునగరము ఆంధ్రమహాసభ నిరూపించినది అనగా, 'అవ్యక్త' దశనుండిదాటుచున్న మనఆంధ్రోద్యమమునకు వ్యక్తి అనిసాధారణముగా వాడుకలో చెప్పదగు వికాసము క్రమక్రమముగా ఏర్పడుచున్నదనిభావము దీని ...నిదర్శనము ను చూపెదము

...ము సాధారణముగా మహా ...తీర్మానముల ప్రతిపాదించిన ...సభలో ...రందరు ఆమోదించుతలచుచున్నాను అని అ...రు ప్రకటించుటయు సభాస...కర్తాళధ్వనులుచేయుటయు ...డది ఏతీర్మానము పైగాని ...టయనెడది లేకుండెడిది ...తమాత్రమున సభ్యులు ఆ...న్నటిని సంపూర్ణముగ వి...నంగీకరించినట్లైయని చెప్పవలులేదు ఎవ్వరికి పెద్దలుచెప్పినమాటలు ఈచెవిన వేసుకొని ఆచెవిద్వారా వదలివె, సభతమ పా...విచ్చి...మెదము...మాత్రమె యుండెడిది ఆతీ...ఘనుల ఏమిఉన్నదిరాయని అట్లో... శ్రద్ధలేనివారిసంఖ్య హెచ్చు ...ము మీద ఏ తీర్మానము ఎట్లుబోయినఎవరికీకావలెను అను ఉదాసీనభావము అప్పుడు ప్రధానముగా సంచరించియుండెడిది ఇటువంటి ప్రవాహము ...రిల్లలో తిరిగినది అక్కడ మహాసభలో ఒక్కసారి (అతిబాల్యవివాహనిషేధపు తీర్మానము సందర్భమున) ఓట్లను లెక్కపెట్టవలసిన అవసరము వచ్చెను ఈసారి పాదునగరమందు అధమవక్షేమ ఆదుతీర్మానముల విషయములోనైనను ప్రతినిధులఓట్లను లెక్కించవలసిన అవసరము కలిగెను అందునాలుగుతీర్మానముల విషయములో మాత్రము వోట్లు ఏపక్షమున నిచ్చినవారైనను విషయమునర్థముచేసికొనియే ఇచ్చినట్లు మాకుమాత్రమైనది విద్యావిషయకములైనరెండు తీర్మానములవిషయములో అసలు తీర్మానముయొక్క భావమేమో సవరణభావమేమో వోట్లిచ్చినవారికందరికి సంపూర్ణముగా అర్థమైనట్లు తలచవీలు...నది, కాని ఈతీర్మానముల నుగూర్చిన చర్చలో కూడ సభాసదులు అటో ఇటో ఓటునిచ్చుటకు కోరబడుట వల్ల తబ్బిబ్బుపెందుచు ఊగియాడక పోగా "మార్గముకాలేదు, మరలచెప్పుడు" అని ఘోషించకతప్పదాయెను ఇది యేకదా వ్యక్తివికాసమునకు లక్షణము. స్త్రీలకుదాయభాగము నిప్పించుతీర్మానమువిషయములో సభ్యులుచాల శ్రద్ధతో విని రెండుపక్షముల అభిప్రాయములను తూచుకొని ఓట్లనిచ్చిరని సభలో ఒకరొకరితోటి సంభాషణలును ఇతరఅనుభావములును కావలసినంత బోధపరచినవి

ఈప్రకారముగా సభాసదులను రోజుకు ఆరుగంటలో ఏడుగంటలో, క్రొక్కిడిలో కూర్చుండి చెప్పినది అశ్రద్ధగా విని లేచిపోనీయక అయిదారుసార్లైనను వారలను విషయమును సరిగా తెలిసికొని తమఅభిప్రాయమును వివేకముతో నిర్ణయించిచెప్పుటకు అవకాశమునొల్పించిన ప్రతిఘటనకర్తలకు నిజముగ ఆంధ్రోద్యమము కృతజ్ఞతచూపవచ్చును ప్రతిఘటనమన్నంతమాత్రమున మనము విచారపడవలసినపనిలేదు ప్రజాక్షేమమునకై ఎట్టిఉద్యమముగాని నడపటయందు సుశిక్షితులుకాని వారువలనగాని, కొందరుస్వార్థపరులవలనగాని బాధకలుగవచ్చును కాని సుశిక్షితులై చిరకాలముగ పనిచేయుచున్న అనుభవశీలులగు పెద్దలుండునది అట్టివిఘాతములనుండి ఉద్యమమును కాపాడుటకొరకేగదా! అట్లు కాపాడుటకు కావలసన్ని సాధనములిడు ...రిపశములోనున్నవి వారుచూడవలసినదంతేయు ఉద్యమమునకు భంగము కాకుండ సంవత్సరము కొకసారి పమాపేమగు మహాసభలలో వచ్చినవారలందరు ఆహ్వానంపమువారి భోజనము ఖుష్కుచేసి తమత్రోవన తాముపోకుండ, వచ్చినందులకు ఆంధ్రులకు ఇంకనుపరిష్కరించవలసిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకు వివేచనతో, శ్రద్ధతో తోడ్పడునట్లు ...యుసమట్టుకు ప్రతిఘటనను హద్దులలోనుంచుటయే

న్యాయస్థానము తీసివేయబడుట

[?]॥ ...బు అవ్సర్ ఖాన్ జాగీరుదారు గారి యిలాకా ఓడ్కి అను గ్రామములోగల ప్రదా న్యాయస్థానము (మున్సిఫ్) ను తీసివేసి ఈజాగీరు పొజారి దివాని అభియోగములను మోమినాబాదు ప్రధానన్యాయములో విచారణచేయబడుటకు ప్రధానామాత్యులవారు అజ్ఞాపించిరి

డాక్టరు అంబేడ్కరు వాక్యములు

విఖ్యాత హరిజననాయకుడగు డాక్టరు అంబేడ్కరుగారు ఇటీవల బొంబాయి శాసనసభలో సభ్యత్వమునకై హరిజనులపక్షమున అభ్యర్థిగానిలిచి యొకవిజ్ఞప్తి మహారాష్ట్ర భాషలో "జనతా" అను బొంబాయిలోని మహారాష్ట్ర పత్రికలో ప్రకటించియున్నారు దానిలోని యొకభాగము ఈక్రిందివిధముగా నున్నది

"దుర్యోధనలవలన మోసపోకుడు"

"సవర్ణులలోను ఇతరులలోను నన్నుగురించి యెన్నియోదుర్వార్తలు వ్యాపించియున్నవి అటివానినితొలగించుటకు ఈ కరపత్రములో వివరించవీలుచాలదు అయినను కొద్దిలో చెప్పవలసినదేమనగా ప్రజాహితజీవనములోనా పేరును పూర్తిగా నిర్మూలించి తుడిచివేయవలయునను దురుద్దేశ్యముతో నన్ను గురించిన దుర్వాదములను వ్యాపింపచేయుట కొంతరువ్యక్తులకును కొన్నిపార్టీలకును వార్తాపత్రికలకును వృత్తి అయిపోయినది కనుక నాకుఓట్లిచ్చు నియోజకవర్గముతో నేను చేసికొనుమనవియేమనగా ఆనిందలను బాగుగా పరిశీలించి యదార్థమును గ్రహించి ఆలోచనతో తమవోట్లను వియ్యవలసినది మతము మార్పుకొనువిషయమున నేను చేయుచున్న ప్రచారము నన్నునిందపాలు చేయదలచినవారికి మంచిఆయుధముగా దొరికినది ఈయాయుధమును వారు తీవ్రముగానుపయోగించుచున్నారు! నిజమాలోచించి చూచినచో మతమునకును శాసనసభకును ఎట్టి సంబంధము నులేదు శాసనసభలో చర్చకువచ్చువిషయములపా పంచికసంబంధమైనవి అయినను వోటర్లు నన్నుగురించినఅనుమానములకు ఇదివరకే లోబడియుందురు కనుక వారిమనసులందుగల భావములు నాకువిరుద్ధముగా పనిచేయునని తలచి నేనీమాత్రము చెప్పుచున్నాను ఏమన హిందూసంఘమును రాబోవునష్టమునుండి కాపాడవలయునను ఉద్దేశ్యముతో నేను సిక్కుమతమవలంబించువిషయమున ఆలోచించ సంసిద్ధుడనైతిని ఈపద్ధతి ఎంత క్షేమమైనదో లాహోరులో జరిగిన హిందూ మహాసభ కధ్యక్షతవహించిన డాక్టరు కుర్తకోటి శ్రీ శంకరాచార్యులుగారి ఉపన్యాసమువలన స్పష్టపడగలదు శ్రీశంకరాచార్యులుగారికి సర్వవిధముల ఉచితమైన గాదో చినసంగతి నేచెప్పనక్కరలేదు నామీద హిందూసంఘమువారు ఏల కోపపడవలయునో దురూహ్యముగానున్నది శంకరాచార్యులగారుకూడ ఈయుపాయము హిందూ సంఘమును రక్షించుట కుపయోగపడునని వక్కాణించుచున్నారుగదా! హరిజనులు సిక్కుమతము నవలంబించి నచో వారు దేవాలయములను ప్రవేశించగూడదనునిర్బంధము తొలగిపోగలదని వోటర్లు తెలిసికొనవలయును"

(జనతా)

(శ్రీయుత బాజీకృష్ణారావు బి ఏ బి ఎల్ గారిచే మహారాష్ట్రము నుండి ఇంగ్లీషులోనికి తర్జుమా చేయబడినది)

చలిచే మరణములు

హైదరాబాదు ఇస్ఫందార ౧౧ — ఆసిఫాబాదు జిల్లాలో చేరిన క...టుతాలుకా గ్రామములో చలిచే ...యున్నది ఇదియునుగాక ఈతాలూకాలో చేరిన రెండుమూడు గ్రామములలో చలి దుసపడివటుల తెలియుచున్నవి దీనిచే ఇరువురువనవాసులు మరణించిరి

భూకంపము

...తాలూకాలో చేరిన ...గ్రామమునకు పర్వాలో ... ...లేడివాడు సుమారు ఒకనిమిషమువరకు భూమికంపించి యుండెనని యు టేన్నులేకలుగల ఇండ్లను ...డేవాని ...దేలెనని యు ఇంకకొంతకాలము కంపించియుండ్లు కూలియుండుననియు తెలియుచున్నది

విన్నారా?

నిరుద్యోగసమస్యానివారణోపచారము

ప్రాతఃకాలమున మేల్కొనగానే నిత్యకృత్యములుతీర్చుక స్నానమాచరించి వెంటనే వందపర్యాయములు "దేవరా" అనియు రెండు వందలసార్లు "అనాధరక్షకా శుభమస్తు" అనియు మూడువందలసార్లు "చిత్రముచిత్రము దేవర" అనియు మూడువందల ఏభైసార్లు "మంచి మంచిది" అనియు తొందర తొందరగా పఠించవలయును మాల అదేశ్లమున నిలిచి వందయేభై పర్యాయములు చెవులు బిగ్గరగా రెండుచేతులతో పట్టుకొని బింగిరుతీయుచ "దేవరవారు తల్లితండ్రులు, దేవరవారు తల్లితండ్రులు" అని పఠించవలయును ఈ ఆచరణకాగానే స్త్రీగ్రాహారము ముప్పావు కుంటుఆర్ధశేరు ఆబద్ధము రెండున్నరశేర్లు నిర్లజ్జ అయిదుశేర్లు పరనిందశేళ ఎరపీడనము శేరుంబావు మిశ్రముచేసి సమయోచితమనే (ఎప్పటికయ్యదిప్రసుత) నీరులో తడపవలయును పిదప దానిని కక్షఈర్ష్యమనే నిప్పుకణములపైన వెచ్చచేసి స్వార్థపరమనే ద్రావకము సిద్ధపరచవలయును దీనిని నిరోగ్యముఖమనే శీసాలలో నింపి మూతలు బిగించి ముద్రణ చెయవలయును ప్రతిరోజా నిత్యకృత్యములు స్నాన సంధ్యా వందనాదిపై అనుపానము కావడముతోనే ఒకొకగుటుక ద్రాగవలయును ఈశ్వరానుగ్రహమున్నచో, నిరుద్యోగసమస్య అంతరించగలదు ఉద్యోగాన్ని ఒకవారము దినములలో శక్తిసామర్ధ్యము ఈయకల్గిను

(ఆదబు లతీపు పత్రిక)

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయాంధ్ర భాషానిలయము

చందాబాకీల విషయమై సభ్యుల కొరక విజ్ఞప్తి

పైనిలయమందలి గ్రంథములు భాషానిలయమంత సమస్సుగలవిగనుకను పాఠకులెక్కువగుటచేతను చాలావరకు శిథిలావస్థలో కి వచ్చినవి నూతన గ్రంథములుకూడ మాభాషానిలయములో విరివిగనుండవలెను ఈ అదక్ష్ములను మేము అవలలోచ్చె టకు ధనాభావ మడ్డుదగలుచున్నది కావున ప్రస్తుతకార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రెండు ఉపసంఘము లేర్పరచినారు అందొకటి ఉదారహృదయులగు భాగ్యనగరాంధ్రులను ప్రోత్సహించి వారిలో ఎక్కువమందిని మనగ్రంథాలయ సభ్యులనుగా జేయుటకై పూనుకున్నది రెండవయుపసంఘము ...వ్యవహారములనుండి గ్రంథాలయమునకు రావలసిన పాతచందాబాకీలవిషయమై కృషిచేయును ఏతద్విషయకముల సభ్యులనుండి ...రూ ౧౫౦౦ చందాబాకీయున్నదని వినుటకు సభ్యులాశ్చర్యపడగలరు ఈమొత్తము వసూలయినచో కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కృతకృత్యులైనందుకు సంతసించి గ్రంథాలయముయొక్క పుస్తకసంచయమందలి లోటుపాటులను తీరితీరగా సరము...ను చక్కగా సరిచేయగలరు కావున సభ్యులకు విజ్ఞప్తించునదేమన వారు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి తోడ్పడి, తమతమ బాకీచందాలను ఏకకాలమందైనను సులభవాయిదాలమీదను దయచేసి తోడ్పడగలరు

౧౦౧౧ లక్ష్మీరంజనం

గౌ కార్యదర్శి

జంతు ప్రదర్శనము

నిజాంరాష్ట్రపు "జంతుహింసా నివారకసంఘముపక్షమున ౧౯ జనవరి ౧౯౩౭ [౧౭ ఇస్ఫంధారు ౧౩౪౬ ఫ] రోజున శోభమహల్ రాదరియందు (హైదరాబాదు) బహిరంగజంతుప్రదర్శనము జరుపబడును

తమపశువులను మంచి ఆరోగ్యస్థితియందుంచువారలకు విలువగల బహుమతులివ్వబడును

మీరీప్రదర్శనమునకువచ్చి ఈసంఘముఖ్యోద్దేశమైన నోరులేని పశువులసేవయందు దోడ్పడిన కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు మీకు కృతజ్ఞులు

బహుమతులు సాయంత్రము ౪ గంటలకు యివ్వబడును

ప్రదర్శనమునందు ఉచితముగా చేరవచ్చును.

బి. క్రాస్టర్
గౌరవ కార్యదర్శి

రాజపోషకులు

మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహదరు యామిన్ -అస్-సల్తనత్ కె సి ఐ ఇ, జి సి. ఐ ఇ మిసెస్ డి జి మెకన్జీ నవాబ్ సాలార్‌జంగు బహదర్ రైట్ ఆనరబుల్ సర్ అక్బర్ నవాబ్ హైదర్ నవాజ్ జంగుబహాదరు పి సి నవాబు అకీలుజంగు బహదరు, టి జి టాస్కర్ యస్క్వైర్, సి ఐ ఇ ఒ బి ఇ ఐ సి యస్, నవాబు మెహిదియార్‌జంగు బహదర్ రాజాశ్యామసాజ రజ్వంతబహదర్ నవాబ్ ఫకర్‌యార్‌జంగుబహదర్

నియమ నిబంధనలు

౧ ఎద్దులు, గుర్రములు, పాడిపశువులు, మేకలు, గాడిదలు, మరియు ఈదేశపుకుక్కలు ప్రదర్శనమున చేర్చబడును

౨ ప్రదర్శనమునకువచ్చు పశువులను యీ తరగతులందు విభజింపబడును — [౧] ౧౪ బెత్తల ౨ అంగుళములకన్న ఎత్తగు బండిగుర్రములు [౨] ౧౪ బెత్తల ౨ అంగుళములకన్న తక్కువగు టాంగాగుర్రములు, [౩] ౧౨ చేతకన్న ఎత్తువగు జట్కాగుర్రములు, [౪] మంచిస్థితియందుండు (అ) టాంగా మరియు గుర్రము (ఇ) జట్కా మరియు గుర్రము [౫] మంచి ఆరోగ్యమందుంచబడిన బండెద్దులజత, [౬] ఒంటెద్దుబండికినడచుఎద్దు [౭] శకటాంఎద్దు, [౮] చాకలివారిపశువులు (గాడిదెలు, లేక ఎద్దు,) [౯] పాడిఆవులు [౧౦] పాడిబర్రెలు, [౧౧] ఆంబోతులు, [౧౨] విత్తనపుదున్నపోతులు [౧౩] పాడిమేకలు, [౧౪] దేశపుకుక్కలు

౩ తమపశువులను మంచి ఆరోగ్యస్థితియందుంచుకొనువారలకు బహుమతులివ్వబడును ఈప్రదర్శనము కేవలము కిరాయబండ్లు టాంగా మరియు జట్కాలలో ఉపయోగించబడు పశువులకొరకును, మరియు గొలీలచే పెంచబడు పాడియావులు, గేదెలు మరియు ఆంబోతులకొరకు ఏర్పరచబడినది

౪ ఈప్రదర్శనము ఉదయము ౭ గంటలకు ప్రారంభమై ౧౯ జనవరి ౧౯౩౭ (౧౭ ఇస్ఫంధారు ౧౩౪౬ ఫ) సాయంత్రంవరకుజరుగును

౫ ప్రదర్శనము చూడగోరు వారలనుండియు, పశువులను ప్రదర్శనమునందు చేర్చువారి నుండియు ఎట్టిరుసుము (ఫీసు) కాని అడుగబడదు

౬ ప్రదర్శనమునాటిఉదయము ౬ గంటలకు పశువులను ప్రదర్శనశాలకు తేవలయును తరుపరి న్యాయసంఘమువారి యాజ్ఞలేనిది ఏ జంతువైనను చేర్చుకొనబడదు

౭ సాయంకాలమున సుమారు ౪, ౫ గంటల ప్రాంతమున బహుమతులన్యడముతో ప్రదర్శనముముగించును

౮ ఏజంతువైనను వివిధ తరగతులందు పోటీచేయవచ్చును కాని రెండుబహుమతుల కన్న ఎక్కువ పొందజాలదు

౯ ప్రదర్శనమునందు చేరిన జంతువులకు నియమితయోగ్యత లేనిచో ఎట్టిబహుమతులివ్వబడవు నాలుగుజంతువులకన్న తక్కువ పోటీలోనిల్చిన రెండవ బహుమతియు అరింటికితక్కువైన మూడవబహుమతియు యివ్వబడదు ఏ తరగతియందైన ఒకబహుమతి యాపుజేయబడిన అట్టిబహుమతి తదితర తరగతిలో న్యాయసంఘమువారుచితమని తలచిన యివ్వబడును

౧౦ గొడ్డుగేదెలకును, ఆవులకును ఎట్టిబహుమతులివ్వబడవు

న్యాయశాఖ, పోలీసుశాఖ మరియు రాజ్యాంగ కార్యదర్శియగు నవాబ్ జుల్కదర్ జంగుబహదర్ గారు ౪ మాసముల సెలవుపై యున్న దున ఆస్థానము పైశాఖల సహాయ కార్యదర్శియగు మౌల్వీ అజగరుహుసేన్‌గారు తాత్కాలికముగా నియమించిరి ఉగడ ఆనంతరము తిరిగి ఈపదవినొసంగి ప్రభువు నివేదించిరి

కృతజ్ఞత

మమ్ముల ప్రోత్సహించి, తమ శరీరమును, ధనమును కాపాడుకొనిన ప్రముఖులగు మీరుకూడా ఔరీక్షార్థము T మార్కు నిమ్మల్మనిమైనకి స్వకనీసా కొనుడు ప్రభుత్వము చభడినది నిజముకాదని రు. వాడకి రు ౫౦౦౦లు బహుమానమక్కము మాచే నిలువయుంచబడి ప్రతిచోట ౦ ౧౦-౦లో లభించును నిలువయుంచినవారు —

మహమ్మదు సల్లానులంక్ బ్రిడ్జ ఒట్టలవర్తకులు పత్తర్‌గట్టి హైద్రాబాదు, రామనారాయణ బట్టలవర్తకులు అసల్‌గంజ) మున్నాలాల్ షీయక్ కింగ్‌కంపెని

ఇట్లు టి T కస్తూరి హసాను సిద్ధంబరుబజారు హైద్రాబాదుదక్కన్

ప్రకటన

మిర్జాసబు మౌల్వీమహమ్మదు ఖలీల్ బేగ్ సా॥ బారెట్లా మౌల్వి మహజరుఅలి సా॥ వకీలు హైకోర్టు

కిమీషనర్ ముకద్దమకరడ దాలత్‌ఖజ బల్దా సర్కారుఆలి

హనుమకొండ జిల్లావరంగల్లు సూబేదారి మహల్లావద్ద స్థిరనెను యున్న నాలుగు యిండ్లుతో యున్నవి ౨౦ ఇస్ఫంధార్ ౧౩౪౬ ఫ బజలిఖాదు ౧౩౪౭ [౨ ౯-౧-౧౯౩౭] శుక్రవారమున పగలు మూడుగంటలకు స్థిరం యున్న నాలుగుయిండ్లు (రెండివద్ద) వి కీ మౌల్వి బైరుల్ చైర్ ఖర్ఘే (ప్రవ్రపు మొహిరాతిమీరాం అజలా సర్కారు ఆలి) గారివేలం చేయబడును పిరలో అన్ని అవసరములకు సరిపోవు వసతులుగలవు ఇండ్లుకొనవలసినవారికి మంచి సమయము ఈఇండ్లు యూసెనారీ ఆస్టలు తాలూకాదారిక చేరికను సమీపము గవు ఆఫీసుల్లకు యిటువంటియిండ్లు దొరకుట దుర్లభము వివరములు ప్రకటన వెనె ప్రచురింపబడినది యిండ్లవద్దనే వేలము జరుగును

హద్దులు తూర్పు-పెద్దమసీదు	సమర గాల స్థలం
రోడ్డు సూబేదారి మహల్లా ఉత్తరం-గల్లీ	దక్షిణం పాహి సడకు- యూబె దారీకిపోవున

మ. ఘ. వ. నైజాం స్టేటురైల్వే

నోటీసు

స్టీమ్‌కోచ్‌సర్వీసు పర్భనినుండి నాందేడువరకు పొడవుచేయబడుట

౧౫ వ జనవరి ౧౯౩౭ శుక్రవారము మొదలు ప్రస్తుతము పర్లి వైద్యనాథ్ నుండి పర్భణివరకుయున్న స్టీము కోచిసర్వీసు యీక్రింది కాలములలో నాందేడువరకు విస్తరింపబడెను

		47 అప్ స్టీమ్‌కోచ్ ౧౦ వి			48 డౌన్ స్టీమ్‌కోచ్ ౧౦ వి
...నాథ్	...	6-30	నాందేడ్	పోక	12-07
...ట్లు)	,,	7-02	లింబగాఁవ్	,,	12-28
	,,	7 33	చుడ్వా	,,	12-57
(హాల్టు)	,,	8 11	పూర్ణ	రాక	13-16
...పూర్ (హాల్టు)	,,	8 36		పోక	13-50
	రాక	9-00	మీర్జాపేట్	,,	14-14
	పోక	9 14	పింగిలి	,,	14 27
	,,	9 33	పర్భని	రాక	14 46
...ర్ పేట్	,,	9-46		పోక	15-00
...ర్ణ	రాక	10 11	సింగనపూర్ (హాల్టు)	,,	15-23
	పోక	10-23	ఫోండి (హాల్టు)	,,	15-48
	,,	10 41	గంగాఖేడ్	,,	16 17
...గాఁవ్	,,	11-00	వార్దగాఁవ్ (హాల్టు)	,,	16 57
నాందేడ్	రాక	11-23	పర్లి వైద్యనాథ్	రాక	17-30

చీఫ్‌ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ సూపరింటెండెంటాఫీసు
సికింద్రాబాదు దక్కన్
9 జనవరి 1937,
T T 41/36

అఫీషి. చీఫ్‌ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ సూపరింటెండెంటు

మ. ఘ. వ. నైజాం స్టేటురైల్వే

హైదరాబాదు తోటపనులు, కోళ్లప్రదర్శనమునకు

తగ్గింపు రిటర్న్ టిక్కెట్లు

౧౯ వ జనవరి ౧౯౩౭ సు బుధవారము మొదలు ౪ ఫిబ్రవరివరకు (ఆఖరుదినములు కలుపుకొని) ఉపయోగించతగు ఒకటి రెండు మూడుతరగతుల తగ్గింపు రిటర్న్ టిక్కెట్లు, ఈరైల్వేమీద ప్రతిస్టేషనునుండి ఆలునను హైదరాబాదు బి జిక్కిని, హైదరాబాదు యం జికని మాత్రమే, హైదరాబాదులో జనవరి ౨౦, ౨౧, ౨౨, తారీఖులకు జరుగుతోటపనులు, కోళ్లప్రదర్శనముకొరకు యివ్వబడును

తగ్గింపురేట్లు యీక్రిందయివ్వబడినవి

౧, ౨, తరగతులు ౫౦ మైళ్లకుపైన ఎంతదూరమైనను, ఒకప్రయాణపుచార్జీలో		1½ వంతు
౩ తరగతి అన్నిబండ్లలో	డిటో	ఒకప్రయాణపు 1½ వంతు

నోటు — ౫౦ మైళ్లుగాని అంతకుతక్కువగాని దూరమునకు, ఆయాస్టేషన్లనుండి రెండుప్రయాణములకుచార్జికన్నతక్కువగాయున్నయెడల ౫౧ మైళ్లకుచార్జిని పైచెప్పిన తగ్గింపురేట్లకు యివ్వబడును

౫౧ మైళ్లకు తగ్గింపురేట్లు యీక్రిందయివ్వబడినవి

	రు అ పై
౧ వ తరగతి	౬-౬-౦
౨ వ తరగతి	౪-౪-౦
౩ వ తరగతి	౧-౧౦-౦

మూడుసంవత్సరములకు పైబడి ౧౨ సంవత్సరములకు లోబడిన పిల్లలు తగ్గింపురేట్లలో సగముచార్జి చేయబడుదురు

ఈటిక్కెట్లు ౫ వ ఫిబ్రవరి తారీఖురాత్రి ౧౨ గంటలవరకు ప్రయాణము ముగించుటకు ఉపయోగించును

ప్రదర్శనమునకుగొనివచ్చు తోటపనులు, కోళ్లువగైరా, వచ్చునప్పుడు పూర్తిచార్జి యివ్వవలయును అవిఅమ్ముడుపోక తిరిగివచ్చునప్పుడుమాత్రము వాటికిచార్జి యివ్వనక్కరలేకయే తీసుకొనిపోబడును, ఈతగ్గింపురేట్లు ౧౯ వ జనవరి ౧౯౩౭ మొదలు ౪ వ ఫిబ్రవరి ౧౯౩౭ (రెండురోజులు కలుపుకొని) యుండును

(బైఆర్డర్)

చీఫ్‌కమర్షియల్ మేనేజరు

సైకిలుపై [illegible] ప్రయాణము

రఘూ[illegible] జనవరి [illegible]

భాగల్పూరు [illegible] మిస్టర్ [illegible] [illegible] ప్రారంభమున సైకిలుపై ప్రయాణము [illegible] ఇప్పటివరకు [illegible] యాత్ర [illegible] కాశీ [illegible] యాత్ర [illegible] అక్కడి [illegible] సైకిలు [illegible] మహాత్ముని [illegible] ఇతడు మొత్తము సుమారు [illegible] వేల మైళ్ళ ప్రయాణము చేసి ఖుర్దాలో చేరుకొనెను. ఇట్లు ప్రయాణము చేయుటలో [illegible] ప్రయాణము.

మోర్వి మహారాజుగారి ఔదార్యము

విద్యాసంస్థలకు ౧౪ లక్షల విరాళము లిచ్చుట

జామనగరు జనవరి —

మోర్వి మహారాజా గారు తమరాజధానిలో [illegible] మరియువిద్యాసంస్థలకై ౧౪ లక్షల రూపాయల విరాళము నిచ్చి ఈ వ్యయము [illegible] ప్రభుత్వపక్షమున ఒక సంఘమేర్పరచిరి.

ప్రేమలేనివివాహము పశువుల సంగమమువంటిది

[illegible] ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

[illegible] డిసెంబరు ౩౧ —

ఇంగ్లాండుదేశపు మాజీమహారాజులు తనవివాహ విషయమునుగురించి చేయబడిన విమర్శలకు ప్రత్యుత్తరముగ విండ్సర్ ప్రభువుగారు [ఎడ్వర్డు] తనకు అతిధిగనున్న [illegible] ప్రత్యేకవిలేఖరి [illegible] వ్రాయుచున్నారు.

"[illegible] వారు నేను రాజ్యమును వదలు [illegible] విశేషముగ [illegible] నన్ను ప్రశంసించెదరని నాకు విశ్వాసమున్నది. అత్యల్పకాలము రాజ్యపరిపాలన మొనర్చి వివాహమునిమిత్తమై కోర్పడిన [illegible] వదలు [illegible] రాజోద్యోగముల వారు నన్ను గౌరవింపగలరు. ప్రేమలేనివివాహము నీతిబాహ్యమైనది మానవప్రకృతికి విరుద్ధమైనది వ్యక్తికేగాక, రాజవంశమునకుకూడ [illegible] వ్యక్తిత్వము ఆత్మబలముగలిగిన మానవుడు దేనినైనను సహించును గాని, ప్రేమలేనివివాహమును సహింపజాలడు. కేవలము వ్యవహారలాభము కొరకు వివాహము చేసికొనుటకంటె కొద్దికాలమునైన నిశ్చలమైన కార్యమునుచేసి [illegible] రాజకీయకారణముల ననుసరించి యట్టివివాహము జరిగినచో పశువులయందు జరుగుచున్న పద్ధతులను అనుసరించుటయగును [illegible] మతగురువులు కొందరు నన్నుగురించి విమర్శనల [illegible] గావించుచున్నారని నాకు తెలియుచున్నది. యట్టివిమర్శనలు [illegible] అగౌరవమును కలుగజేయును. అంతేకాక యిట్టి మతగురువుల ప్రవర్తనవల్ల మతసంస్థలకే అపఖ్యాతి

ఇండియాలో దిగంబరాశ్రమము

బీహారులో నేర్పడుట

"[illegible] జర్మనీలోను దిగంబరపద్ధతి ననుసరించుచున్న వారిని చూచితిమి. అపద్ధతివలన కలుగుచున్న గొప్పలాభములను గూర్చి బాగుగా తెలుసుకొంటిమి. అందువలన జర్మనీదేశమునందలిపద్ధతి ననుసరించి బీహారులో [illegible] హిందూస్థాని నూడిస్టు కాలని [దిగంబరాశ్రమము] నేర్పరచితిమి. ఇందువలన [illegible] శరీరములు [illegible] బాగుగా [illegible] నదీసమీపమున నొక పెద్ద దీవిలోమిక్కిలి అనుకూలమైన ప్రదేశమునందు మేమీ కాలని నేర్పరచితిమి. అచట నదీతీరమున [illegible] ఈనదిలోని నీరు కూడ మిక్కిలి ఆరోగ్యకరమైనది. దీనిలో [illegible] కూడనున్నవి" అని ఈసంఘకార్యదర్శియగు ఎం ఎస్ [illegible] తెలిపిరి.

[ఆ ప్రె]

[illegible] ప్రేమలేనప్పుడు వివాహసంబంధములను తెంపుకొనుట సహజమగు కార్యము. ప్రేమలేకున్నను నీతికిబద్ధులై సంసారమును [illegible] దంపతులు యెవరోయుండియే ఉచితమగు కార్యమగును. సామాన్యప్రజలవలెనే [illegible] కులకు చేరినవారుకూడ అన్నివిషయములందును [illegible] బుద్ధిలేక న్యాయమగు కార్యమును ధైర్యముతో గావించుట శ్రేష్ఠమగుపద్ధతి. [illegible] యిదియే మెక్కువ లాభకరమగుపద్ధతి. [ఆంధ్ర]

మైసూరు గిర్జాలో అల్లరి

పోలీసుల కాల్పులు—ముగ్గురు మహమ్మదీయుల మరణము

మైసూరు జనవరి ౧౧

గతరాత్రి [illegible] లోకినట్లుగను మహమ్మదీయబాలురను [illegible] గల "మాధుల[illegible]" [illegible] ఒకబాలుని [illegible] మహమ్మదీయబాలురను [illegible] కలుపెట్టెను. ఇంతలో వేలకొలదిమహమ్మదీయులు గుంపులుగుంపులుగావచ్చి ద్వారములు [illegible] వాటినన్నిటి [illegible] రాళ్లవానగురిపించిరి. గిర్జాఆవరణలోగల [illegible] విప్పుంటించిరి. ఇంతలో సిటీపోలీసు [illegible] పోలీసు దళములను రావింపబడెను. పోలీసులు [illegible] గుంపులలో గోలీలను ప్రేల్చిరి. కానిఅల్లరి [illegible] సిటీమేజస్ట్రేటు యగు మిస్టర్ కే గురుదత్తాగారిని [illegible] వీరికిం [illegible] గొప్పగాయములు తగిలెను. మహమ్మదీయులు చర్చిద్వారములన్నిటిని [illegible] చేసినిప్పుంటించిరి. రామచంద్రన్ అనుపోలీసు [illegible] ఒకసందులోనుండి [illegible] అతనిపైరాళ్లురువ్వి గాయములుపర్చిరి. పోలీసువారిగోలీలచే ముగ్గురుముసల్మానులు మరణించిరి. మరికొందరు గాయములపాలైరి. ప్రస్తుతము అల్లరికొంత స్వాధీనములోగలదు. [illegible] [illegible] పోలీసు [illegible] నున్నారు.

మరట్వాడా వార్తలు

చలిచే మరణములు

బీడు, ఇస్ఫందారు ౫ —

౧౦-౧౧ రోజులనుండి యీగ్రామములో చలిమిక్కుటమై పోయిన మంచుకురియుచున్నది రాత్రులందు గలు ౪౫ నిమిషములావరించియుండును ఈచలిచే దరిద్రులు నాల్గవరకు నానాబాధలను పడుచున్నారు. సామాన్యముగ తాబీలై రుబు పేరుకుతేవం పోవునని తలచుచున్నారు అడవులకువెళ్లినవారు గనిక అక్కడనే మరణించుట కూడా జరుగుచున్నది పసిబాలురు రోగములపాలై మరణించుచున్నారు

ఇంకొక న్యాయాధికారి అవసరము

రాయచూరు ఇస్ఫందారు ౬ —

జిల్లా న్యాయస్థానములో సాధారణముగానుండు న్యాయాధికారిగాక, అభియోగములసంఖ్య యెక్కువగానుండుటచే రెండవన్యాయాధికారిగారిని నియమించిరి కొన్నాళ్లకు విరమింపజేసిరి ప్రస్తుతముకూడా ఇదివరకటివలెనే అభియోగములెక్కువగా నుండుటవలన ఒకరే విచారణ చేయుటఅభియోగములు తొందరగా విమర్శనకురావు ఇందుచే స్థానిక న్యాయవాదులు మరియు రైతులపక్షమున తమ ఇబ్బందులను తెల్పుచు రెండవన్యాయాధికారిని నియమింప కోరెదరని తెలియుచున్నది

ఎక్కడచూచినను అపారిశుద్ధ్యము

లాతూరు, ఇస్ఫందారు ౬ —

ఈగ్రామము వ్యాపారమునకు తావైయుండుటచే అపారిశుద్ధ్యము అధికము గ్రామమంతయు ఎక్కడను పాకీదొడ్లులేవు ఇక్కడిప్రజలుకూడా అపారిశుద్ధ్యమున వెనుకదు సాధ్యమైనంతవరకు అపారిశుద్ధ్యమును హెచ్చించుచున్నారు ఫ్యాక్టరీలనుండి వెడలింపబడు జాగ్రత్తగా వదలక గలీలలో వేయుచు పారవేయుచున్నారు, దీనిని ఆరోగ్యమునకు భంగకరమని యీ ప్రభుత్వమువారిఆజ్ఞ కొని ఆపుజేయుటకు ఇవిబొంయందుగల ఫ్యాక్టరీవారుబహిరంగ ప్రభుత్వపుటుత్తరవును గమనించలేదు దీనినిగురించి ప్రభుత్వమువారు గ్రహించికొనుట ముఖ్యమైయున్నది గ్రామములోగలదొడ్లు సందులుకూడా చాలాఅసహ్యకరముగానుండును

ఇటనొక ఆంగ్లేయవైద్యశాలకలదు చాలామంది రోగులువచ్చుచుందురు వెనుక ఎన్నడో ఇటయూనాని వైద్యశాల స్థాపించుటకై యూనానివైద్యులు ప్రభుత్వమున కోరిగించియుండిరనియు, ఈగ్రామప్రజలుకూడా ఆపేక్షించిరనియు, ప్రస్తుతము అదిఅవసరమని యిక్కడి ప్రజల హృదయములను హాటుకొనెననియు తెలియుచున్నది

కాలపరిస్థితులు

సేనా, ఇస్ఫందారు ౬ —

ప్రస్తుతము రైతులు శ్రీ ... లయుందును, రబ్బీపైరుల కొపాడుటయందును నిమగ్నులైయున్నారు ఈసంవత్సరము ఖరీఫుపంట కొన్నిచోట్ల ౧-౬-౦ లును మరికొన్నిచోట్ల ౦-౮-౦ లును అని తెలియుచున్నది ఈపంట సంవత్సరమువరకు సరిపోదనుటలో సంశయములేదు రబ్బీపైరులు చాలా బాగుగానున్నవి గత రబ్బీపైరులలో ఏమియునష్టము వాటిల్లదని రైతులు సంతోషపడుచున్నారు మొన్నకర్తించినగాలులవలన కొంత రైతుల తమపైరులపైని ... పలు ... అప్రము క రుపసంభవించునటలో సందేహములేదుండెను చాలావరకు రబ్బీవిత్తనములు వేసినతర్వాత వర్షములులేమిచేసి రుపైఆశవదలుకొని రైతులు విదేశములకువెళ్లియుండిరి వర్షములుపడగానే మాతృభూమిసందర్శనము గావించుకొనిరి ప్రస్తుతము రైతులలోచాలా ఉత్సాహముకలదు

గోలకొండ కథలసంచిక

చందాదారులకు	వెల రు	౧-౦-
ఇతరులకు	,, ,,	౧-౮-౦

ఇష్టాగోష్ఠి

—ఆంగీరసుడు

బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వేసమ్మె ఒక పక్షమై ప్రారంభమైనది. నలుబదిఅయిదువేల పనివారలు ఆసమ్మెలోచేరినారు. సమ్మె ప్రచండరూపముదాల్చిననూ శాంతముగనే నడచుచున్నది. ఈసమ్మెనునడిపించుచున్న సర్వసేనాధికారి ఆంధ్రనాయకుడగు వి. వి. గిరి (బారట్లా) గారు. గిరిగారు బెంగాలు నాగపూర్ రైల్వేమెన్సు, మద్రాసు సదరన్ మహారట్టా రైల్వే పనివారల సంఘములకు అగ్రాసనాధిపతి. అఖిలభారత రైల్వే పనివారలసంఘ కార్యదర్శి, ఢిల్లీ శాసనసభా సభ్యుడు. బి ఎన్ రైల్వేలో గిరిగారి పలుకుబడి చాలగొప్పది. ఒకసారి బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు గిరిగారిని కలకత్తాలో ప్రవేశింపరాదని (౧౮౧౮ వాక్స్వాతంత్ర్య నిబంధన) ఆంక్షనివ్వగా గిరిగారుధిక్కరించుటయు, ప్రభుత్వమునకు సత్తాయున్నచో తనను ఖరగ్పురములో అరెస్టు చేయుమని సవాలు చేసెను. ధిక్కరించిననూ గవర్నమెంటు ఏమీచేయకపోయిరి. బంగాళీయులు యీయననూ "గిరిబాబు" అని భక్తితో పిలుతురు. బెంగాలు నాగపురం రైల్వేలో ఆంధ్రోద్యోగియులసంఖ్య సగమునకు మించియుండును. గిరిగారిది నిష్కళంకమైన రాజకీయజీవితము. రైల్వేపనివారల సమస్యలలో అతిసమర్థతతోపనిచేయగలడు. సమ్మె దిగ్విజయముగసాగి పనివారలకష్టములుగట్టెక్కి గిరిగారికి ఖ్యాతివర్ధిల్లుగాక!

*　*　*

ఇందూరు మహారాజావారు నాసికలో స్థాపింపబడు శాస్త్రవిద్యాలయమునకు యిరువదియైదు వేలరూప్యములు విరాళము నిచ్చిరట. ఈమధ్య ఇట్టిగనూరు జాగీరు జబ్బుచేయుటచేత కళాశాలపని చాల ఆగిపోయెను. వారికి స్వస్థత చిక్కినది. రమారమి మూడులక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఇంతటినుండి పాఠశాలా కార్యక్రమము చక్కగాసాగగలదు. సదరువిద్యాలయాభివృద్ధి పథకమును ముందుగాప్రచురించిన అవకాశము భారతీవర్తపత్రికలలో "గోలకొండ"కు దొరకుట మనకానందకరము.

*　*　*

ఫైజాపూరులోయీసారి జరిగినఅఖిలభారత కాంగ్రెసులో ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు శంకరరావుదేవుగారు తమఉపన్యాసమును మరాటీలో వ్రాసిచదివిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రములో కాకినాడయందుజరిగిన కాంగ్రెసులో కొండావెంకటప్పయ్యపంతులుగారు తమ స్వాగత సంఘాధ్యక్షోపన్యాసము [తమకుసరిగారాకపోయినను] హిందీలోవ్రాయించి చదివిరి. ఆంధ్రునకు స్వభాషకన్న హిందీపైగల యభిమానము గమనింపదగియున్నది.

తిరిగియీసారి కూడ కాంగ్రెసు కార్యనంఘములో ఆంధ్రునికి చోటులేకపోయినది. బంగాళీయులనిన భారతీయులకు యున్న ప్రక్కబెదురు ఆంధ్రులనిన లేదనుట స్పష్టమగుచున్నది. ఆంధ్రనాయకులలో ఒకరిపైనొకరికిగల అసూయ నీకి కారణమని చెప్పవచ్చును.

బెంగుళూరుజిల్లా [మైసూరు రాష్ట్రము] కాంగ్రెసుకమిటీవారు కాంగ్రెసుఅధ్యక్షుడు జవహర్లాలుగారితో సంస్థానప్రజల స్థితిగతులనుగురించి మాట్లాడియుండిరి. హైదరాబాదుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీకూడ నేర్పడియున్నచో [అదియును అయిదువందల మందియైనను సావలాసభ్యులయు న్నప్పుడు] కాంగ్రెసుప్రతినిధులుగా వెళ్లుట కవకాశము ండెడిది. వారుకూడ బెంగుళూరివారితోపాటు తమవుద్దేశ్యమునుకూడ ప్రకటించియుండుదురు. ఇకపైననూ త్రిపుర సదస్సులోనైనదుటకు ఆలోచించవలెను.

ప్రాథమికమ్ముదు, ఆంధ్రనాయకుడు బ్రహ్మశ్రీ జొన్నలగడ్డ సుబ్రహ్మణ్యముగారు మొన్న వైకుంఠ ఏకాదశినాడు దివంగతులైరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం కార్యవాది. తూర్పుగోదావరి జిల్లా సీతానగరము [గౌతమితీరము]లో వీరు చక్కటి సత్యాగ్రహాశ్రమమునుస్థాపించి యిరువదిమంది రాజకీయవాదులకు ఆశ్రయమిచ్చిరి. సేలం జిల్లా తిరుచంగోడులో సి. రాజగోపాలచారిగారుస్థాపించిన ఆశ్రమముకన్న యిదిసర్వవిధముల గొప్పది. సీతానగరాశ్రమవాదులందరు గొప్పత్యాగముచేసిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు గొప్పవక్త. గాంధిగారి నిర్మాణ కార్యక్రమమందు నమ్మకముకలవాడు. ౧౯౩౦ ఉద్యమములో రాజమండ్రిలో యీయనను పోలీసులు లాఠీకర్రలతో లెక్కలేనన్ని కొట్టిరి. నాటినుండియు తీసికొనితీసికొని చివరకు మృత్యుదేవతకోహుతియయ్యెను. ఆశ్రమమునే జిజ్ఞాసగా పెట్టుకొని సుబ్రహ్మణ్యము అంతర్ధానమయ్యెను. ఆయనజ్ఞాపకార్థము సీతానగరాశ్రమమును ఆంధ్రులు నిలబెట్టవలసియున్నది.

*　*　*

కాంగ్రెసు గ్రామములో జరిగినది నిజాం రాష్ట్రాంధ్రమహాసభకూడ గ్రామము (పాదునగరులో నేజరిగెను. మంచిది. భారతజాతీయవాదులు కాంగ్రెసులో ఎంతఆనందపడిరో తెలంగాణావాసులు ఆంధ్రమహాసభలో అంత యుత్సాహమనుభవించిరి. బ్రిటిషుప్రాంతీయులకు తెలుపకయున్న తెలంగాణాంధ్రసోదరుల సంతోషమునుజూచి కొంతబాలి ధైర్యముకూడ కలుగుచున్నదని చెప్పవలయును.

*　*　*

ఆంధ్రరాష్ట్రములో శాసనసభా ఎన్నికలకు జమీందారులందరును విరగబడుచున్నారు. ఎన్నడూ రాజకీయమనినఎరుగక దాగియున్నవారు కూడ బయటపడినారు. రాబడి లక్షలను ఆంధ్రములో సాహిత్యాభివృద్ధికిగాని, మరేయితర ఉపయోగకరమైన కార్యక్రమమునకుగాని ప్రజాసంస్థలకుగాని తోడ్పడనివారు చాలమందియున్నారు. ఒకవేళ అట్లు కొంతవరకు సహాయపడిననూ దానికి అనేక రెట్లుధనమును తమ స్వప్రతిష్ఠకొరకు స్థానిక సంస్థల (Local Boards) లోను, శాసనసభా ఎన్నికలలోను పారబోయుచున్నారు. ఇదివరకే బొబ్బిలి, మిర్జాపురం, చల్లపల్లి (కృష్ణ) వెంకటగిరి (నెల్లూరు) జమీందార్లు రంగములో పాత్ర వహించుటకై తయారగుచున్నారు. వీరందరును కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకమై ప్రభుత్వానకూలమైన "జస్టిసు" "పీపుల్సు" పార్టీలకుచెంది యున్నారు. ముందుముందు ఎన్నికల కథాకలాపమును వినగలము.

*　*　*

గుంటూరుజిల్లా బాపట్లతాలూకా నిడుబ్రోలువాస్తవ్యుడును, భారతశాసనసభ్యులునగు గోగినేని రంగనాయకులుగారు ఆంధ్రరాష్ట్రములో రైతుఉద్యమమును చక్కగా సాగించుచున్నారు. ఈతడు మొన్న ఫైజుపూరులో అఖిలభారతకిసాన్ [రైతు] కాంగ్రెసు సభకు అధ్యక్షతవహించియుండిరి. రంగాగారుయొక్క తెలివిని అత్యుత్సాహపరులు ఆంధ్రరత్న గుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య "స్వరాజ్య"ములో మనపెద్దలుఒకరితోనొకరు ఎట్లుకలహించినను భారతసంఘములో అందరమునీకపై ఆంధ్రప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనవలెనని హితబోధచేసియుండెను. రంగాగారు అఖిలభారత మహాసభాధ్యక్షత వహించుట ఆంధ్రులందరికిని సంతసప్రదము. డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారు తిరిగివచ్చే సంవత్సరముకూడసంస్థానప్రజామహాసభ కగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొనబడుట, వారుగాని మరెవరుగాని కాంగ్రెసులసభాధిపతియైనట్లు ఆరోపనీయము.

*　*　*

ఆదేమిచిత్రమో కాని ఆంధ్రదేశ సరిహద్దు పట్టణములలో ఆంధ్రులుస్వసంరక్షక (Defensive) విధానమును వహింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఒరంపురము, ఒళ్లారినగరము లవిషయమై అగ్నిపరీక్షలు జరుగుచున్నవి. ఆరెండు పురములలోను తెలుగువారిలో సమర్థులైనప్రముఖులు యున్నారు. కాని ఓఢ్ర కర్ణాటకుల తీవ్రప్రతిఘటనకు జంకుచున్నారు. కారణమేమనిన యితరఆంధ్రప్రాంతములనుండి వారికిప్రోత్సాహము తోడ్పాటు లేకపోవుటయే. ఒరంపురములో హరిహరగిరిజోగయ్యపంతులు, గిరి, వర్ ఎ పి. పాత్రో మున్నగువారలున్నారు. ఈపురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు సర్వదా తెలుగు వాడే వచ్చును. కాని ఒక పర్లాకిమిడి ఓఢ్రరాజు పయత్నమువలన ఆంధ్రులు ఒరంపురమును, పర్లాకిమిడి ప్రాంతమును (మూడులక్షల తెలుగుజనాభాతో) కోల్పోయిరి. ఒళ్లారిలోగూడ అంతే. పూర్వము ఒళ్లారి కృష్ణమాచారిగారి నాయకత్వముండెడిది. నేడు నాయకులు ప్రముఖులేయున్నారు. తాడిపత్రి రాఘవాచారి, నగరూరు నారాయణరావు పంతులు [చెయిర్మన్], హెచ్.సీతారామరెడ్డి, ఆంజనేయులు నాయుడు, ప్రతాపగిరి వెంకటసుబ్బారావు పంతులు, కే. నరసింహశాస్త్రి, డాక్టర్ లక్ష్మీదేవి మున్నగువారలు. కాని కన్నడుల [ముఖ్యముగ లింగాయతుల] ప్రతిఘటన జాస్తిగానున్నది. ఈ మధ్యనే ఆంధ్రులలో ఉద్రేకము, ఉత్సాహము కలిగినది. ౧౯౧౩ లోనే ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభమై ఆంధ్రరాష్ట్రములో ప్రబోధము ప్రారంభమైనది. మద్రాసు నగరములోకూడ తమిళుల ప్రాజాపత్యమును ధిక్కరింపమొదలిడగా నేటికి ఆంధ్రులు తమిళులతో సమాననాయకత్వమును వహింపగలిగినారు. ఈరోజున మద్రాసు కార్పరేషను ప్రెసిడెంటు శ్రీరాములు నాయుడుగారు. కమిషనర్ సుబ్బయ్య నాయుడుగారు. షెరీఫు ఆంధ్రుడు. ప్రధానమంత్రి బొబ్బిలిరాజా—యీవిధముగ ఉన్నతపదవులలో ఆంధ్రులుప్రకాశించుచున్నారు.

విజయనగర సామ్రాజ్యోత్సవము

హంపికివెళ్లిన ఆంధ్రులనిరుత్సాహము

కర్ణాటకులు హంపిలో విజయనగర సామ్రాజ్యోత్సవము జరిపిరి. కొంచెమించుక ఆంధ్రులను [illegible] నిరాకరించిరని [illegible] యును [illegible] యుత్సాహ చేతి [illegible] కొందరు [illegible] యూనివర్సిటీ తెలుగు [illegible] కోరాడ రామకృష్ణయ్య పంతులుగారు వెళ్లిరట. బందరు ఏలూరు నుండి కొందరు పోయిరట. కర్ణాటకులు చాల కటుదిట్టములతో గుర్తించుచు ఎవరెని విజయనగరము ఆంధ్రసామ్రాజ్యమందురేమోయని ఆతురతచూపిరట. ఒకరు తెలుగున పద్యములు చదివెదనవగా నిరాకరింపబడిరట. కర్ణాటకవాదము సమర్థించినవారికె అచట గౌరవము కలిగెనట. ఆంధ్రులు చాలమంది నిరుత్సాహము నొంది ఒకపూటయుండినవారు చూచి వెడలిపోయి వచ్చినవారునట. ఈవిషయమై చూచి వచ్చినవారు వివరముగా వ్రాసి తెలుగుపత్రికలలో ప్రచురించి [illegible] సింపగలరు. రామకృష్ణయ్య పంతులుగారుమాత్రము ఒకపూటయుండి నిరుత్సాహముతో వెడలివచ్చినట్లు తెలిసినది.

(ఒక ఆంధ్రుడు)

— —

[illegible] హైదరాబాదు నగరములోకూడ నిజాం రాష్ట్రాంధ్రోద్యమఫలితముగా ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇంక బెంగుళూరు నగరములో ఆంధ్రప్రతిష్ఠ వృద్ధినొందవలెను. ఇందుకుగాను ఆంధ్రమహాసభా కార్యదర్శి సుపర్ణ శ్రీరామన్నసింహ [illegible] "మైసూరు రాష్ట్రాంధ్రమహా[illegible]" [illegible] కొనియున్నారు.

ఆధునిక ప్రపంచ చిత్రములు

మగశిశువును ఆడశిశువునుచేయు ఉపాయము

న్యూయార్కులో ఒక జంతుశాస్త్రవేత్త కోడిగ్రుడ్లలో ఇంజక్షనులుచేసి మగపిల్లలుకావలెననిన మగవాటిని ఆడుది కావలెనని ఆడువాటిని తెప్పించగలుగుచున్నాడు. గ్రుడ్డు ప్రథమదశలో అందలి పిండమునకు పురుషలింగముగాని స్త్రీలింగముగాని ఏర్పడియుండదట. కాబట్టి అట్టి ప్రథమదశలో పురుషలింగము కావలెనని దానికి సగినమాదును, స్త్రీలింగము కావలెనని దానికి తగినమందును ఇంజక్షను చేయుచుండునట. పురుషలింగమును కలుగజేయు మందుపేరు "ఆండ్రొస్టెరోన్" [Androsterone] స్త్రీలింగమును కలుగజేయుమందు పేరు "థీలిన్" [Theelin] సృష్టిలో పురుషలింగముగాని స్త్రీలింగముగాని ఏర్పడజేయునది దేహమందు దుగ్ధప్రవాహములోనుండు "హార్మోనులు" (Hormones) అనబడునవియని శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొనిరి. ఈ హార్మోనులలో పులింగపు హార్మోనులును స్త్రీలింగపు హార్మోనులును రెండునునుండును. ఆయా లింగపు హార్మోనులు గర్భస్థితదశలో కాలక్రమమున అవతరముల కునో ఆలింగమే తుదకు పిల్లకేర్పడును. మొదట పులింగపు హార్మోనులు ఎంత బలవత్తరములుగనున్నను సరే స్త్రీలింగము హార్మోనుల కనుగుణమైన మందు ఒక గ్రాముసులో ౧౦ లక్షలపాళ్లలో ఒకపాలు ఇంజక్షనిచ్చినచాలును. అంతయు స్త్రీత్వమేర్పడును. కాని స్త్రీత్వమునుండి పుంస్త్వము తెప్పించుటకు ఇంతకంటె ఎక్కువ ఆండ్రోస్టెరోనును ఇంజక్షను చేయవలసియుండును.

—

ఉబ్బసపురోగులకు తెలివిఎక్కువ

బ్రిటనులో ఉబ్బసపు పరిశోధనమండలియని ఒకసంఘము ఆమండలివారు తమ వార్షిక నివేదికలో ఉబ్బసపు రోగులకు బాలురకు సామాన్యులకంటె తెలివిఎక్కువయని ప్రకటించినారు. ౩౦ మంది ఉబ్బసపురోగులగు పిల్లలను పరీక్షించినతర్వాత ఈవిషయము తేలెనట.

—

మనుష్యుని సంపూర్ణాయుర్దాయము

రష్యాలో లేనిన్గ్రాడులోని సోవియటు యూనియనయొక్క బయలాజికల్ ఇన్స్టిట్యూటుయొక్క ప్రధానియగు ప్రొఫెసర్ లాజ్ రెవ్గారు అనేకసంవత్సరములు పరిశోధనలనుచేసి మానవుని సంపూర్ణాయుర్దాయము ౧౫౦ ఏండ్లని చెప్పుచున్నారు. ౬౦ ఏండ్లవయస్సువరకును మనుష్యుడు మంచి శరీరపటుత్వము కలిగియుండును. అదిమొదలుకొని శరీరపటుత్వము క్షీణించుటకు ప్రారంభించును.

—

రుచులపరిశోధన

అమెరికాలో వాషింగ్టనునగరమందు "గృహసంబంధార్థికవిషయముల బూరో" అనునది ఒకటి [Bureau of Home Economics] గలదు. అసంస్థవారిపుడు ఏయేవస్తువులు ఏయేకాలముల స్త్రీపురుషభేదములనుబట్టిగాని వయోభేదమునుబట్టిగాని రుచిలో ఎట్లుండును అనువిషయములు పరిశోధించుచున్నారు. ఇదేవిధముగ వాసననుగురించియు పరిశోధించబడుచున్నది. ఇలినాయిస్ విశ్వవిద్యాపీఠములోను ఇటువంటి "గృహసంబంధార్థిక" శాఖయొకటిగలదు.

—

సంవత్సరమునకు రెండుసార్లుగోధుమపంట

రష్యాలో వ్యవసాయ ప్రవీణుడగు ప్రొఫెసర్ లిసెంకోగారు సంవత్సరమున గోధుమపంటను రెండుసార్లు పండించగలిగినాడు. ఒడెస్సాలో ౨౦ ఎకరముల నేలలో పైరువేయగా ౦౦ టన్నుగోధుమలు తేలినవి. ఈపంటను మార్చినెల ఆఖరునవేయగా జులై మధ్యభాగమునకు చక్కగాపండెను. రెండవపంట మొదటిపంట తయారైనవెంటనే అగింజలనే ఉపయోగించివేయబడెను.

—

గొప్ప తెలివికి కారణము శీతోష్ణపరిస్థితులేనట

ప్రపంచమందు అసాధారణమైన తెలివిగలవారలకు ఆతెలివి సంవత్సరములో మొదటిభాగమందు వసంతఋతువు గ్రీష్మఋతువులలో అనగా ఉత్తరాయణకాలములో పుట్టుటయని అమెరికాలో ఇలినాయిస్ విశ్వవిద్యాపీఠమునకు చెందిన డాక్టర్ విలియం యఫు పేటర్సన్‌గారు చికాగోలో పోయిన డిసెంబరునెలలో జరిగిన నేషనల్ అకెడమీ అఫు సైన్సెస్‌యొక్క సమావేశములో ఉపన్యసించుచు చెప్పినారు. వారు దీనికి అమెరికాలో పుట్టినవారల ఉదాహరణములు ౨౫౦౦ దాఖలా చూపించిరి. దక్షిణాయనములో గొప్పగాలీర్ణములేని ఋతువులలో పుట్టువారలు సాధారణమైనవారుగానుందురట.

—

షెర్వుడ్ కెయిలర్ అనువరదము "ఆది వరల్డు అఫు సైన్సు" అనుపుస్తకములో ఈక్రింది విచిత్రములు సత్యములని చెప్పినాడు. యూరపులో జనులందరును కలిసి ఒక్కసారిగ మాట్లాడినచో ఒక్కమోట వసైకిలును నడిపించగలశక్తి పుట్టునట. భూమిలో ... కిలోమీటర్ల తర్వాత అగ్నివచ్చునట. అగ్నితో సెకండునకు ౨౦౦౦౦టన్నుల బొగ్గును కాల్చవచ్చునట. ఒకఅంగుళ పరిమాణమునుండి మండి ౪౦ గుఱ్ఱములుగల శక్తి పుట్టునట.

—

బాల్యమునుండి వార్ధక్యమునకు మారవచ్చు వార్ధక్యమునుండియు బాల్యమునకు మారవచ్చునని చికాగోవిశ్వవిద్యాపీఠపు ప్రొఫెసరు డాక్టరు ఫ్రాంక్లిన్ మెక్లియక్‌గారనుచున్నారు. పశువులఎముకలలో ఆస్టియోక్లాస్టు [Osteoclast] అను ఒకబాల్యపదార్థము [Cell] ఉండునట. ఆదియౌవ్వనదశలో ఆస్టియోక్లాస్టు [Osteoclost] అనియు వార్ధక్యములో జిబ్రోబ్లాస్టు [Jibroblost] అనియు అనబడును. ఈ జిబ్రోబ్లాస్టునకు పరాథైరాయిడ్ యక్స్ట్రాక్టును [Parathyroid Extract] ఇప్పించగా అవార్ధక్యముపోయి బాల్యమువచ్చునట.

—

విచిత్రబాలుడు

మెహబూభూబీఅను ఒక మాదిగవాని ఆయిదేండ్లపిల్లవాడు ఎంత కఠినమైన లెక్కనైనను నోటితో అనాయాసముగ చెప్పగలడు. కాని ఆతనికి చదువుగాని వ్రాతగానిరాదు. అరంకలతో లెక్కలువేయగలడు. అందరు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు.

—

గడచిన పేజి తరువాయి

దళము అనుమానముతో పట్టుకొనిరని విప్లవకారుల అధికారులు తెల్పిరట. ఇట్టిదారుణకృత్యముల వల్లను కొత్త సమస్యలు బయలుదేరుటచే ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము ఎటియైనను [illegible] సిద్ధముగా నుండుటకై ఉభయయుద్ధపక్షముల మధ్య ఫరాసుసముద్రము కూర్చుండియున్నారు. ఫ్రెంచివారిపై దౌర్జన్యము చేసిన విప్లవకారుల అధికారులను స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు వెదకుచున్నారు.

ఇట్లు బ్రిటను ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వముల వారల కేగాక రష్యా, జార్మనీ మొదలగువారి విప్లవకారుల యుద్ధనౌకల దబ్బలుతిగుదుచున్నవి. జనవరి ౨ వ తేదీన [illegible] వద్ద కొమిలీను అను రష్యానౌక వశపరచుకొనబడి హ్యూటా రేవుకు తీసికొనిపోబడినది. [illegible] యుద్ధసామగ్రి ఈనౌకపై విప్లవవాదులకు పోవుచుండెనట. ఇట్లు దానిని [illegible] విప్లవకారుల అధికారులు ప్రకటించినారు. [illegible] రష్యానౌకా ప్రేమను [illegible] విప్లవకారులు దానిని [illegible] క్యూటారేవుకు తీసికొనిపోయి సోదా చేసి విడిచిరట. జనవరి ౪ వ తేదీన [illegible] జర్మనీ [illegible] విప్లవకారుల అధికారులను [illegible] సోదా చేసిరి. ఈ ఓడ హూవ్స్ రేవునుండి మెడిటెరేనియను సముద్రమునకు ప్రయాణము చేయుచుండెను.

ఇటువిప్లవకారులు జిబ్రాల్టరు సంధిగుండా పోవు ఓడలను పోగ పట్టుకొని సోదా చేయుచున్నారు. ఇది అంతర్జాతీయ వాదులని [illegible] జరుగుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. జనవరి ౪ వ తేదీన [illegible] విప్లవకారుల కొంత బలపరచుచున్నది [illegible] నుండి వారల యుద్ధనౌకాధికారులకు దర్శకిని [illegible] విదేశనౌకలను [illegible] సోదా చేయవలె [illegible] సోదాకు [illegible] నిరాకరించు [illegible] వాటిపై [illegible] పడినని [illegible] తెలుపుచున్నది. ఇట్లు విదేశనావలను సోదా చేయుచుండిన అది యన్ని యుద్ధనౌకలకు [illegible] సంఘర్షణ కారణమగునేమో ఒక దేశముతో సంఘర్షణ కలిగిన నూతన్న్యములలో [illegible] దేశములతో సంఘర్షణ కలిగిన అన్ని దేశములకు కలియగలుగు [illegible] యుద్ధము పరిణమించవచ్చును. అదియు ఇంకా సంభవించునని [illegible] విప్లవకారులు మధ్యధరా సముద్రమునకు [illegible] క్యూటాలో ౭ వాణిజ్య నౌకలను యుద్ధనౌకలుగ మార్పించుటకై [illegible] జరుగుచున్నట్లు [illegible] తెలుపబడినది. అంతేగాక క్యూటాలో ఇప్పుడు మూడు యుద్ధనావ [illegible] సిద్ధముగా నున్నవని [illegible] విప్లవకారులవారు కలతె మధ్యధరాసముద్రము [illegible] భవిష్యత్తున [illegible] కలిగ్పదని అభిప్రాయపడు [illegible] ఈ ఊహానే బలపరచుచున్నవి.

విప్లవవాదులకు ఇటలీ, జర్మనీల సహాయము

ఈస్పెయిను విప్లవమును [illegible] ఇటలీ జర్మనీ దేశములు [illegible] సహాయము [illegible] రష్యా [illegible] బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము [illegible] వాలంటీరులు [illegible] జర్మనీ [illegible] స్పెయినుకు [illegible] యుద్ధమునకు [illegible]

ఫీయులకు స్పెయినులు మద్ధతుతో [illegible] జనవరి ౧ వ తేదివాడు తెలియజేసిరి. డిసెంబరు ౩౧, జనవరి ౧ మరియు ౨ తేదిలలో ఇటలీయుద్ధనౌకలలో ౭ వేలమంది సైనికులు కేడిజరేవుకు పోయి, అటనుండి విప్లవకారుల కేంద్రమునకు వెళ్లిపోయిరి. ౨౨ డిసెంబరువాడు ఇటలీనుండి సాయుధపరికరసైనికులు స్పెయినుదేశమునకు దిగిరి. జనవరి ౪ తేదీతో అంతమగు పక్షమురోజులలో నిట్లు మొత్తము ౧౦౦౦౦ మంది వాలంటీరులు దిగినట్లు లెక్క వేయబడినది. జనవరి ౫ వ తేదీ నాటి జిబ్రాల్టరు రూటరువార్తకూడ ప్రతిరోజును జర్మనీ, ఇటలీదేశములనుండి వాలంటీర్లను తీసికొనివచ్చు స్టీమరులు ఎప్పటికప్పుడు కేడిజునగరము చేరుచున్నట్లు తెలిపినది.

తాటస్థ్య విధానము

ఇట్లు వాలంటీర్లను స్పెయినునకు పంపుట తాటస్థ్యసిద్ధాంతమునకు విరుద్ధమని డిసెంబరు ౨౬ తేదివాడు బ్రిటిషువారును ఫ్రాన్సువారును జర్మనీ ఇటలీ, రష్యా వార్చు దేశములకు పంపిన లేఖలకు రష్యానుండి జవాబు డిసెంబరు ౩౦ వ తేదివాటికే చేరియున్నట్లు చూచితిమి. స్పెయినుకు వాలంటీర్లను పంపకుండుటకు అంగీకరించుచు రష్యావారు జర్మనీ ఇటలీలు వాలంటీరులకు [illegible] ఆ [illegible] యుద్ధమునకు [illegible] స్పెయిను విప్లవకారుల తరుపున యుద్ధము చేయుటకై పంపుచున్నవి కదా, దానిమాట ఏమిలని అడిగినారు. జర్మని ఇటలీలు పరస్పరమాలోచించి డిసెంబరు ౩౧ వ తేదివాటికే ప్రత్యుత్తరములను తయారు చేసినట్లు తెలిపెను. కాని జనవరి ౫ తేదివాడు బ్రిటిషువారు మరల ఆ వారాంతములోగా జవాబులను పంపవలెనని హెచ్చరించిరి. [illegible] జనవరి ౭ వ తేదివాడు జర్మనీ ఇటలీలోని బ్రిటిషు రాజకీయప్రతినిధులు మరల ఆయాప్రభుత్వముల విదేశాంగమంత్రులను కలిసి మాట్లాడినతరువాత, ఆరాత్రి రెండు ప్రభుత్వములవారును తమసమాధానములను తమ బ్రిటిషురాయబారుల కందజేసిరి. ఈరెండు దేశముల జవాబులను ఒక్కటిగ నేయున్నవి. తటస్థ్యమునకు తామంగీకరింతుముగాని తక్కిన అన్ని దేశములనుగూడ ఆట్లే నడచుకొనునట్లు చేయవలెనని సమాధానమందు కోరబడినది. ప్రస్తుతము యుద్ధము చేయుచున్న వాలంటీర్ల నేమిచేయవలెను? జర్మనీ ప్రశ్నించినది. స్పెయిను దేశమును ఏటివిదేశములనుండి ఏట్టివాయము గాని రాకూడదు. స్పెయినులో అందోళనచేయుచుండు విదేశీయులనందరిని తరిమివేయవలెను—అనిజర్మనీకోరినది. తటస్థ్య జ్యము ల ప్రతినిధులు స్పెయినులోనుండి [illegible] చేయవలెనని ఇటలీ సూచించినది. ఈ జవాబులు ప్రశ్నను తెంచివేయుటకు [illegible] యున్నవి. [illegible] జర్మనీ, ఇటలీలనుండి సహాయము [illegible] విప్లవకారులకు పోవుచునే యుండగలదు. [illegible] ప్రభుత్వపక్షమునకు చేరుచుండగలదు. [illegible] సైనికులుగా [illegible] వాలంటీర్లను పంపుచున్నట్లు తెలిపినది. [illegible] మంది [illegible] జనవరి ఆఖరులోగా ౪౦౦ మంది పోదలచియున్నారు [illegible] తెలిసినది. ఇట్లు అసలు [illegible] విప్లవకారులు [illegible] దానిలో [illegible] పడుచున్నది. [illegible] అమెరికా [illegible] పరిగణించినది. అమెరికాలో ఆయుధసామగ్రుల వ్యాపారము చేయు [illegible] డాలర్ల సామగ్రిని స్పెయినుకు పంపుటకై లైసెన్సు పొందియుండెను. [illegible] ఆయుధసామగ్రి [illegible] దేశమునకు [illegible] డిసెంబరు ౩౦ వ తేది నాడే [illegible] ఆకాశనము రాకముందే సామగ్రి స్పెయినుకు చేర్చుటకై ఆవ్యాపారస్థుడు

[illegible] అమెరికా [illegible] అమెరికా [illegible] ఆమోదింపజేసి అధ్యక్షుని సంతకము చేయించి అమలుపరచుట కు ప్రభుత్వమువారు తొందరపడుచుండిరి. కనుక అకొరాత్రి ౧౨ గం ౪౫ ని లకు సామగ్రి అంతయు ఓడలో ఎక్కలేకపోయినను ఎక్కించనంతవరకు స్టీమరుకు ప్రయాణము చేయించిరి. కాని అర్ధరాత్రికి శాసనము పూర్తి కథ్యాధ్ర అమలుకు తేబడెను. వెంటనే ఒక విమానమును ఒక నౌకను పంపి అమెరికా ప్రభుత్వమువారు పోవుచున్న ఆయుధ సామగ్రి నావను వెనుకకు తీసికొనివచ్చిరి. ఇట్లు అందరచేయుదురా?

స్వభాషా మాతృభాషా జ్ఞానము లేని భారతీయుని ఏమనవలెను? ఆతనిని భారతీయుడని చెప్పదగునా?

గోలకొండపత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DECCAN

The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper for H.E.H The Nizam's Dominions.

వర్తకులకు నిజాంరాష్ట్రము వివిధ జిల్లాలలోని ఆంధ్రులలో మీ వర్తకవృద్ధికి సాధనము? గోలకొండ పత్రికలో ప్రకటనము

Vol. 11. | Monday 18-1-1937 | No. 69

అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు విషమించుచుండుట

జర్మనుదేశమునకు ఒకగొప్ప సామ్రాజ్యము ను ఎట్లైనను సంపాదించి, దానిపూర్వప్రకాశ మునుమించిన ప్రకాశమునుఇపుడు సాధించవలె నని హిట్లరుపట్టు దానికై అనేకవిధముల నో పాటుపడుచున్నాడు. యుద్ధముసంభవించి అందు ఒకపక్షమునవేరి గెలిచిననేగాని సా మ్రాజ్యమురాదు. కాని పరిస్థితులు చూచినా బ్రిటనుప్రభుత్వము, (ఇది అంతరాతీయవిషయ ములలో ముఖ్యము) యుద్ధము సంభవించకుం డజేయుటకై యుక్తులను పన్నుచున్నది. ఏలయ న యుద్ధమువచ్చినచో దానినెదుర్కొనుశక్తి ఇపుడు బ్రిటనుకులేదు. కావున ఒకవంక యు ద్ధమువచ్చినను అందు ఆత్మసామ్రాజ్యరక్షణకై నను వలసినంతబలమును సంపాదించుకొనుచు ఇంకొకవంక యుద్ధమునందు జయాపజయము లు అనిశ్చయములగుటచే యుద్ధమునపోంగనీయ కుండ రాయబారములు చేయుచున్నది. లోకా ర్నో సమస్యపై జర్మనీమీద మండిపడి లేచను న్న ఫ్రాన్సునుఅణచినది. అబిసీనియాయుద్ధము లోతాను భాగ్గోనక దానినిత్వరలో ముగింప జేసినది. ఇట్లు హిట్లరుకు మంచిఅవకాశము చి క్కకుండ పోవుచున్నది. ఎంతకాలమటుడువే [illegible]

[illegible]

సికొనిన ఒడంబడికకువిరుద్ధము. గాన తాము సహించజాలమని ఖండితముగా తెలుపబడిన ది. జర్మనీఅధికారులు దీనికి సమాధానముగా బ్రిటను ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వములు పడుచున్న ఆం దోళన పూర్తిగ నిరాధారమని చెప్పుచు తమ సన్నాహములను తాము చేయుచునేయు న్నారు.

ఇట్లు ఇంతవరకును అంతర్జాతీయాకాశమున విడివిడిగానుండు జర్మని, ఇటలీ మేఘములను, బ్రిటను ఫ్రాన్సు స్పెయిను మేఘములకును ఎట్లు సంఘర్షణ ఏర్పడుచున్నదో చూచినా ము. ఇక స్పెయిను ప్రభుత్వముపై తిరుగుబా టుచేసి యుద్ధముచేయుచున్న విప్లవకారులు ఇదివరకేచేయుచున్న యుద్ధము అటుంచి పరి స్థితులను విషమింపజేయు తదితరచర్యల నెట్లు చేయుచున్నారో చూతము. స్పెయిను అంతర్యుద్ధములో విప్లవకారులవైపు, జర్మని ఇటలీలదే ప్రాముఖ్యతయని గమనిం చదగును. ఏలనన ఆరెండుదేశముల నాజీ, ఫా సిస్టు ప్రభుత్వములు సామ్రాజ్యకాంక్షతో స్పె యిను విప్లవకారులకు అయుధ సైనిక సహాయ మును చేయువారుండుటవలననే ఇంతవరకు వి [illegible]

బ్రిటను, ఫ్రాన్సు ఓడలపై తిరుగుబాటుదారుల అపచారములు

[illegible]

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda PowerPress Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy